

**ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК»**

Проміжна скорочена фінансова звітність

*За 9 місяців, що закінчились 30 вересня 2018 року
(не підлягала аудиту)*

Зміст

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН.....	1
ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД	2
ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ	4
ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (прямий метод)	5

Примітки до фінансової звітності

1. Загальна інформація	6
2. Операційне середовище та безперервність діяльності	6
3. Основа складання фінансової звітності	7
4. Основні положення облікової політики	9
5. Суттєві облікові судження та оцінки	21
6. Інформація за сегментами	22
7. Грошові кошти та їх еквіваленти	24
8. Кошти у кредитних установах	25
9. Похідні фінансові інструменти	26
10. Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	26
11. Інвестиції, наявні для продажу	30
12. Активи, утримувані для продажу	30
13. Оподаткування	31
14. Резерв під юридичні ризики	32
15. Інші активи та зобов'язання	32
16. Кошти Національного банку України	33
17. Кошти кредитних установ	34
18. Кошти клієнтів	34
19. Власний капітал	35
20. Договірні та умовні зобов'язання	36
21. Чисті комісійні доходи	38
22. (Збитки)/прибутки від торгових цінних паперів	38
23. Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	38
24. Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	38
25. Інші доходи	39
26. Витрати на персонал та інші операційні витрати	39
27. Управління ризиками	40
28. Оцінка справедливої вартості	47
29. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення	51
30. Операції із зв'язаними сторонами	52
31. Достатність капіталу	54
32. Зміни в зобов'язаннях, що стосуються фінансової діяльності	55
33. Події після звітної дати	55

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН**На 30 вересня 2018 року***(в тисячах гривень)*

	<i>Примітки</i>	30 вересня 2018	31 грудня 2017
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	18 647 806	7 264 287
Банківські метали		1 832	7 958
Кошти у кредитних установах	8	384 026	3 739 554
Похідні фінансові активи	9	10 575	910
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	10	37 138 789	33 646 433
Торгові цінні папери		53 366	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	11	23 789 730	20 576 663
Інвестиційна нерухомість		374 219	348 834
Основні засоби та нематеріальні активи		1 727 705	1 736 061
Активи, утримувані для продажу	12	13 552	60 508
Інше майно		624 652	740 764
Поточні активи з податку на прибуток		4 921	4 921
Відстрочені активи з податку на прибуток	13	49 510	187 584
Інші активи	15	697 024	583 656
Всього активи		83 517 707	69 213 227
Зобов'язання			
Кошти Національного банку України	16	3 189 392	414 104
Кошти кредитних установ	17	4 701 073	1 946 930
Похідні фінансові зобов'язання	9	5 870	3 775
Кошти клієнтів	18	68 653 196	60 646 118
Резерви під гарантії, зобов'язання та юридичні ризики	20,14	627 796	209 392
Інші зобов'язання	15	780 621	367 595
Всього зобов'язання		77 957 948	63 587 914
Власний капітал			
Статутний капітал	19	13 837 000	13 837 000
Набуті права власності на акції		(518 439)	(518 439)
Результат від операцій з акціонерами		(1 102 274)	(1 102 304)
Додатковий сплачений капітал		135 942	135 942
Інші резерви	19	(198 356)	278 424
Накопичений дефіцит		(6 594 114)	(7 005 310)
Всього власний капітал		5 559 759	5 625 313
Всього власний капітал та зобов'язання		83 517 707	69 213 227

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Кирило Шевченко

Головний бухгалтер

Наталія Хрустальова

29 жовтня 2018 року

Махамова
+380 (44) 239-28-36

**ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ
ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД**

За 9 місяців, що закінчились 30 вересня 2018 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	Звітний період		Попередній період (рекласифіковано)	
		за поточний квартал	за поточний квартал наростаючим підсумком з початку року	за відповідний квартал попереднього року	за відповідний квартал наростаючим підсумком з початку року
Процентний дохід					
Кредити клієнтам, за виключенням угод за фінансовим лізингом		1 207 191	3 550 884	1 200 554	2 899 438
Інвестиції, наявні для продажу		633 651	1 636 851	547 582	1 585 788
Депозитні сертифікати Національного банку України		175 129	778 094	70 470	438 696
Кошти у кредитних установах		39 044	91 364	12 224	56 756
		2 055 015	6 057 193	1 830 830	4 980 678
Торгові цінні папери		1 017	14 069	5 648	17 651
Угоди за фінансовим лізингом		11 813	21 234	-	-
		2 067 845	6 092 496	1 836 478	4 998 329
Процентні витрати					
Кошти Національного банку України		(12 285)	(33 724)	(15 009)	(48 175)
Кошти клієнтів		(1 264 364)	(3 634 703)	(1 127 059)	(3 286 327)
Кошти кредитних установ		(27 768)	(48 828)	(8 137)	(18 105)
		(1 304 417)	(3 717 255)	(1 150 205)	(3 352 607)
Чисті процентні доходи до зміни резерву під зменшення корисності кредитів					
		763 428	2 375 241	686 273	1 645 722
Зміна резерву під зменшення корисності кредитів	7, 8, 10	(781 228)	(636 257)	(372 576)	(559 038)
Чисті процентні доходи після зміни резерву під зменшення корисності кредитів					
		(17 800)	1 738 984	313 697	1 086 684
Збиток від первісного визнання фінансових активів					
		(344)	(2 605)	-	(2 864)
Результат від операцій за наданими кредитами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки					
		-	2	-	-
Чисті комісійні доходи	21	206 427	528 926	148 608	388 028
(Збитки)/прибутки від торгових цінних паперів	22	2 816	(3 341)	3 058	8 007
Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	23	5 975	10 472	16 634	42 234
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	24	363 638	69 319	95 448	(33 616)
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами		52 117	145 531	30 438	87 502
Чисті прибутки від інвестиційної нерухомості		8 519	19 046	2 214	6 519
Інші доходи	25	38 381	102 752	85 912	162 542
		677 529	870 102	382 312	658 352
Непроцентні доходи					
Витрати на персонал	26	(278 267)	(840 202)	(228 158)	(616 687)
Інші операційні витрати	26	(223 580)	(616 888)	(186 439)	(546 873)
Знос та амортизація		(77 710)	(211 861)	(42 692)	(115 532)
Зміна резерву під зменшення корисності інших активів та інших резерви	14, 15, 20	126 899	(376 762)	(26 893)	(151 889)
		(452 658)	(2 045 713)	(484 182)	(1 430 981)
Непроцентні витрати					
Прибуток до оподаткування					
		207 071	563 373	211 827	314 055
Витрати з податку на прибуток	13	2 294	(138 074)	(26 044)	(63 758)
		209 365	425 299	185 783	250 297

Примітки на сторінках 6-55 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

**ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ
ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД (продовження)**

	Звітний період		Попередній період (рекласифіковано)		
	<i>Приміт- ки</i>	<i>за поточний квартал</i>	<i>за поточний квартал наростаючим підсумком з початку року</i>	<i>за відповідний квартал попереднього року</i>	<i>за відповідний квартал наростаючим підсумком з початку року</i>
Чистий прибуток		209 365	425 299	185 783	250 297
Інший сукупний дохід					
Статті, які в подальшому будуть перекласифіковані у склад прибутків та збитків					
Нереалізовані (збитки) від інвестицій, наявних для продажу		(149 584)	(458 762)	(106 052)	(372 194)
Реалізовані прибутки від інвестицій, наявних для продажу		9 181	16 201	16 634	42 839
		(140 403)	(442 561)	(89 418)	(329 355)
Всього, сукупний (збиток)/ прибуток		68 962	(17 262)	96 365	(79 058)
Середньозважена кількість акцій (у тисячах)		13 837 000	13 837 000	13 837 000	13 837 000
Чистий і скоригований чистий прибуток на акцію (в гривнях)		0.01	0.03	0.01	0.02

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Кирило Шевченко

Головний бухгалтер

Наталія Хрустальова

29 жовтня 2018 року

Махкамова
+380 (44) 239-28-36

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ

За 9 місяців, що закінчились 30 вересня 2018 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	Статутний капітал	Набуті права власності на акції	Резуль- тат від операцій з акціоне- рами	Додат- ковий сплачений капітал	Інші резерви	Накопи- чений дефіцит	Всього капітал
На 31 грудня 2016		13 837 000	(518 439)	(1 102 304)	135 942	593 415	(7 647 708)	5 297 906
Всього сукупний (збиток) за 9 місяців 2017 року		-	-	-	-	(329 355)	250 297	(79 058)
На 30 вересня 2017		<u>13 837 000</u>	<u>(518 439)</u>	<u>(1 102 304)</u>	<u>135 942</u>	<u>264 060</u>	<u>(7 397 411)</u>	<u>5 218 848</u>
На 31 грудня 2017		<u>13 837 000</u>	<u>(518 439)</u>	<u>(1 102 304)</u>	<u>135 942</u>	<u>278 424</u>	<u>(7 005 310)</u>	<u>5 625 313</u>
Зміни від застосування МСФЗ 9 та інші рекласифікації		-	-	-	-	(33 167)	(15 155)	(48 322)
Скоригований залишок на 31 грудня 2017		13 837 000	(518 439)	(1 102 304)	135 942	245 257	(7 020 465)	5 576 991
Всього сукупний (збиток) за 9 місяців 2018 року	19	-	-	-	-	(442 561)	425 299	(17 262)
Зміна переоцінки за цінними паперами, прийнятими від ПАТ «АКБ КИЇВ»		-	-	30	-	-	-	30
Переведення в результаті вибуття активів		-	-	-	-	(1 052)	1 052	-
На 30 вересня 2018		<u>13 837 000</u>	<u>(518 439)</u>	<u>(1 102 274)</u>	<u>135 942</u>	<u>(198 356)</u>	<u>(6 594 114)</u>	<u>5 559 759</u>

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Кирило Шевченко

Головний бухгалтер

Наталія Хрустальова

29 жовтня 2018 року

Махкамова
+380 (44) 239-28-36

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (прямий метод)

За 9 місяців, що закінчились 30 вересня 2018 року

(в тисячах гривень)

	<i>Примітки</i>	30 вересня 2018	30 вересня 2017
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності			
Проценти отримані		6 304 695	4 944 449
Проценти сплачені		(3 632 599)	(3 310 708)
Винагороди та комісії отримані		644 573	481 730
Винагороди та комісії сплачені		(144 310)	(108 661)
Чистий результат від операцій з іноземними валютами та банківськими металами (реалізований)	24	(48 716)	54 653
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами		137 961	88 149
Інші доходи отримані		96 625	93 106
Витрати на персонал		(789 700)	(589 395)
Інші операційні витрати		(584 533)	(531 414)
Торговий результат від інвестицій в цінні папери	22	268	425
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		1 984 264	1 122 334
<i>Чисте зменшення/(збільшення) операційних активів</i>			
Банківські метали		5 069	6 076
Кошти у кредитних установах		3 358 642	(2 304 516)
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг		(4 063 977)	(11 292 057)
Інші активи		(125 654)	(76 636)
<i>Чисте (зменшення)/збільшення операційних зобов'язань</i>			
Кошти кредитних установ		1 605 103	508 804
Кошти клієнтів		8 079 521	16 782 067
Інші зобов'язання		347 681	(261 857)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		11 190 649	4 484 215
Рух грошових коштів у процесі інвестиційної діяльності			
Придбання інвестиційних цінних паперів та інвестицій, утримуваних до погашення		(249 641 022)	(130 346 163)
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів та інвестицій, утримуваних до погашення		245 927 298	127 267 767
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(86 145)	(215 567)
Надходження від продажу основних засобів		5 091	42 718
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості		19 046	6 519
Надходження від продажу активів, утримуваних для продажу	12	48 571	111 943
Надходження від продажу іншого майна		10 442	-
Чисті грошові кошти, (використані в) / отримані від інвестиційної діяльності		(3 716 719)	(3 132 783)
Рух грошових коштів у процесі фінансової діяльності			
Надходження від позикових коштів, отриманих від кредитних установ		1 034 805	-
Надходження /погашення позикових коштів, отриманих від Національного банку України		2 765 648	(135 000)
Чисті грошові кошти, використані в процесі фінансової діяльності	32	3 800 453	(135 000)
Вплив змін обмінних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти		116 578	10 222
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		11 390 961	1 226 654
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду		7 264 287	2 482 132
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду (до очікуваних кредитних збитків)	7	18 655 248	3 708 786

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Кирило Шевченко

Головний бухгалтер

Наталія Хрустальова

29 жовтня 2018 року

Махкамова
+380 (44) 239-28-36

Примітки на сторінках 6-55 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

1. Загальна інформація

Організаційна структура та діяльність

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК» (далі – «Банк») було створено 21 липня 1993 року на базі злиття декількох комерційних банків. У березні 2009 року на позачергових Загальних зборах акціонери Банку звернулись до українського уряду з пропозицією здійснення державного контролю над статутним капіталом Банку. У червні 2009 року у відповідь на звернення акціонерів Банку український уряд погодився здійснювати контроль над Банком шляхом отримання контрольної частки участі у статутному капіталі Банку.

Банк приймає вклади від фізичних і юридичних осіб і надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, проводить операції з обміну валют і надає інші банківські послуги своїм корпоративним та роздрібним клієнтам. Головний офіс Банку розташований у Києві. Станом на 30 вересня 2018 року мережа Банку має 245 зареєстрованих відділень (з них 245 діючих) (2017: 243 зареєстрованих відділень (з них 243 діючих)) у різних регіонах України. Юридична адреса Банку: вул. Єреванська, 1, Київ, Україна. Головний офіс Банку знаходиться за адресою: вул. Богдана Хмельницького, 16-22, Київ, Україна.

Станом на 30 вересня 2018 та 31 грудня 2017 років випущені акції Банку належали таким акціонерам:

Акціонер	30 вересня 2018, %	31 грудня 2017, %
Міністерство фінансів України	94,94	94,94
ТОВ «БКС ІНВЕСТ»	0,73	0,73
Інші	4,33	4,33
Всього	100,00	100,00

Станом на 30 вересня 2018 та 31 грудня 2017 років кінцевою контролюючою стороною Банку була держава Україна в особі Міністерства фінансів України.

Дана проміжна скорочена фінансова звітність була затверджена до випуску та підписана керівництвом Банку 29 жовтня 2018 року.

2. Операційне середовище та безперервність діяльності

Банк здійснює свою діяльність в Україні. Попри те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні особливості, властиві економіці, що розвивається. Такі особливості характеризуються, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високою інфляцією та значним дефіцитом балансу державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

На тлі значного погіршення у 2014 і 2017 роках поточна політична та економічна ситуація в Україні залишається нестабільною. Уряд України продовжує здійснювати комплексну програму структурної реформи, спрямовану на усунення існуючих диспропорцій в економіці, державних фінансах та управлінні, боротьбу з корупцією, реформування судової системи тощо з кінцевою метою забезпечити умови для відновлення економіки в країні.

Слабкість національної валюти – гривні, яка зазнала девальвації більш ніж у три рази по відношенню до долара США з початку 2014 року, в поєднанні з обмеженнями щодо міжнародних розрахунків, негативне сальдо зовнішньої торгівлі, триваюча нестабільність на традиційних експортних товарних ринках країни та високий рівень інфляції є ключовими ризиками для стабілізації операційного середовища в Україні у найближчому майбутньому. Подальша підтримка з боку Міжнародного Валютного Фонду та інших міжнародних донорів залежить від збереження динаміки зазначених вище структурних реформ.

При складанні цієї фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених чинників на фінансовий стан і результати діяльності Банку у звітному періоді.

Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичній ситуації, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Банку у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

3. Основа складання фінансової звітності

Підтвердження відповідності

Дана фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»), випущених Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («РМСБО»), та пояснень, опублікованих Міжнародним Комітетом з тлумачення фінансової звітності («МКТФЗ»).

Основа оцінки

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі принципу історичної собівартості, за винятком оцінки будівель, які оцінюються за переоціненою вартістю, інвестиційної нерухомості, яка оцінюється з справедливою вартістю, активів, утримуваних для продажу, які оцінюються за найменшою з двох величин - балансовою або справедливою вартістю з вирахуванням витрат на операції, пов'язаних з продажем, та фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю на кінець року, як викладено у положеннях облікової політики нижче.

Зміни в обліковій політиці

Облікова політика, прийнята при підготовці проміжної скороченої фінансової звітності, узгоджується з даними, що були зроблені під час підготовки річної фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року, за винятком прийняття нових стандартів, діючих, починаючи з 1 січня 2018 року. Наслідки цих змін розкриваються нижче.

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»

МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» замінює МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року. Банк не переробив порівняльну інформацію за 2017 рік щодо фінансових інструментів, що входять у сферу застосування МСФЗ 9. Таким чином, порівняльна інформація за 2017 рік подана відповідно до МСБО 39 і не можна порівняти з інформацією, представленою на 2018 рік. Відмінності, що виникають у зв'язку з прийняттям МСФЗ 9, були визнані безпосередньо в нерозподіленому прибутку станом на 1 січня 2018 року та розкриваються нижче.

Вплив переходу на МСФЗ 9 на інші резерви та накопичений дефіцит був таким:

	<i>Інші резерви та накопичений дефіцит</i>
<i>Інші резерви</i>	
Залишок на 31 грудня 2017 згідно МСФЗ 39	278 424
Коригування суми переоцінки за інвестиціями, наявними для продажу за МСФЗ 9	(33 167)
Скоригований залишок на 31 грудня 2017	245 257
<i>Накопичений дефіцит</i>	
Залишок на 31 грудня 2017 згідно МСФЗ 39	(7 005 310)
<i>Зміна оцінки резервів під зменшення корисності активів/резервів під гарантії та зобов'язання та інші рекласифікації:</i>	
Грошові кошти та їх еквіваленти	(4 073)
Кошти у кредитних установах	1 396
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	47 349
Інвестиції, наявні для продажу	33 147
Інші активи	(11 973)
Резерви під гарантії та зобов'язання (за винятком резервів під юридичні ризики)	(47 696)
<i>Інші зміни оцінок:</i>	
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	(33 305)
Скоригований залишок на 31 грудня 2017	(7 020 465)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Вплив переходу на МСФЗ 9 на резерви під зменшення корисності активів/резерви під гарантії та зобов'язання згідно МСФЗ 39 / МСФЗ 37 та інші зміни оцінок був таким:

	Резерв під зменшення корисності активів/резерви під гарантії та зобов'язання згідно МСФЗ 39 / МСФЗ 37 на кінець дня 31.12.2017	Знецінені відсотки згідно з МСФЗ 39 на кінець дня 31.12.2017	Рекласифікація при застосуванні МСФЗ 9	Зміна оцінки / інші рекласифікації	Очікувані кредитні збитки згідно МСФЗ 9 на 01.01.2018
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	(6 927)	(4 073)	(11 000)
Кошти у кредитних установах	(744 777)	-	6 927	1 396	(736 454)
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	(8 406 630)	(843 522)	-	47 349	(9 202 803)
Інвестиції, наявні для продажу	(59 380)	-	-	33 147	(26 233)
Інші активи	(730 809)	(16 279)	-	(11 973)	(759 061)
Резерви під гарантії та зобов'язання (за винятком резервів під юридичні ризики)	(201 723)	-	-	(47 696)	(249 419)
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг (інші зміни оцінок при первісному визнанні)	-	-	-	(33 305)	-
Всього	(10 143 319)	(859 801)	-	(15 155)	(10 984 970)

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того, чи ця ціна безпосередньо спостерігається на ринку або оцінена із використанням іншої методики оцінки. Під час оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання Банк бере до уваги характеристики відповідного активу або зобов'язання так, як би учасники ринку враховували ці характеристики під час визначення ціни активу або зобов'язання на дату оцінки. Справедлива вартість для цілей оцінки та/або розкриття у цій фінансовій звітності визначається на такій основі, за виключенням операцій оренди, які входять у сферу застосування МСБО (IAS) 17 «Оренда», та оцінок, які мають певну схожість зі справедливою вартістю, але не є справедливою вартістю, такі як чиста вартість реалізації згідно з МСБО (IAS) 2 «Запаси» або вартість під час використання згідно з МСБО (IAS) 36 «Зменшення корисності активів».

Окрім того, для цілей фінансової звітності оцінки справедливої вартості розподіляються за категоріями на Рівні 1, 2 або 3 у залежності від того, наскільки вхідні дані, використані для оцінок справедливої вартості, піддаються спостереженню, і важливості таких вхідних даних для оцінки справедливої вартості у цілому, які можна викласти таким чином:

- ▶ вхідні дані Рівня 1 являють собою ціни котирування (без коригування) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання, до яких Банк може мати доступ на дату оцінки;
- ▶ вхідні дані Рівня 2 являють собою вхідні дані (окрім цін котирування, віднесених до Рівня 1), які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано; та
- ▶ вхідні дані Рівня 3 являють собою вхідні дані для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі.

Рекласифікації

При складанні фінансової звітності за 2017 рік, керівництво Банку прийняло рішення про окреме представлення процентного доходу від депозитних сертифікатів Національного банку України. Дані за 9 місяців 2017 року були рекласифіковані відповідним чином.

Починаючи з 1 січня 2018 року Банк змінив підходи щодо класифікації витрат на формування резервів під зменшення корисності та результатів переоцінки резервів під зменшення корисності. Дані за 9 місяців 2017 року були рекласифіковані відповідним чином.

Статті звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід	Згідно з попереднім періодом	Рекласифікації	Рекласифіковано
Інвестиції, наявні для продажу	1 968 878	(383 090)	1 585 788
Депозитні сертифікати Національного банку України	-	438 696	438 696
Інвестиції, утримувані до погашення	55 606	(55 606)	-
Зміна резерву під зменшення корисності кредитів	(656 895)	97 857	(559 038)
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	50 570	(84 186)	(33 616)
Зміна резерву під зменшення корисності активів та інші резерви	(138 218)	(13 671)	(151 889)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Безперервність діяльності

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Банк є організацією, здатною продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому. Керівництво та акціонери мають намір і в подальшому здійснювати господарську діяльність Банку в Україні. На думку керівництва, застосування припущення щодо здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі є обґрунтованим, враховуючи належний рівень достатності його капіталу, обов'язки акціонерів виконувати свої зобов'язання у тому числі пов'язані з майновою участю, а також на основі історичного досвіду, який свідчить, що короткострокові зобов'язання будуть рефінансовані у ході звичайної господарської діяльності.

Функціональна валюта та валюта подання

Проміжна скорочена фінансова звітність представлена у тисячах гривень, якщо не зазначено інше. Гривня є валютою подання та функціональною валютою Банку.

4. Основні положення облікової політики

Принципи облікової політики, викладені нижче, застосовувалися послідовно до всіх періодів, поданих у цій фінансовій звітності.

Перерахунок іноземних валют

Операції в іноземних валютах первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Прибутки та збитки в результаті перерахунку операцій в іноземній валюті відображаються у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід як чистий результат від операцій в іноземній валюті. Немонетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, які оцінюються за справедливою вартістю, перераховуються у гривні за обмінним курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату операції.

Різниця між договірним обмінним курсом за певною операцією в іноземній валюті та офіційним курсом Національного банку України на дату такої операції також включаються до результату торгових операцій в іноземній валюті.

Офіційні обмінні курси Національного банку України, що були застосовані при складанні цієї фінансової звітності, є такими:

Валюта	30 вересня 2018	31 грудня 2017
Долар США	28,2983	28,0672
Євро	33,1288	33,4954

Фінансові активи

Первісне визнання

До 1 січня 2018 згідно з положеннями МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», фінансові активи класифікуються відповідно як фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, кредити та дебіторська заборгованість, інвестиції, утримувані до погашення, або фінансові активи, наявні для продажу. При первісному визнанні фінансові активи, оцінюються за справедливою вартістю включаючи витрати, безпосередньо пов'язані зі здійсненням операції, крім фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки та збитки, витрати за якими визнаються у складі прибутків або збитків. Під час первісного визнання фінансових активів Банк присвоює їм відповідну категорію і потім може перекласифікувати фінансові активи у деяких випадках, зазначених нижче.

Дата визнання

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів відображаються на дату операції, тобто на дату, коли Банк бере на себе зобов'язання з придбання активу. До стандартних операцій з купівлі-продажу відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в рамках яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийняті на ринку.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Кредити та дебіторська заборгованість

Кредити та дебіторська заборгованість – це непохідні фінансові активи з фіксованими або договірними платежами, що не мають котирування на активному ринку. Угоди за ними не укладаються з метою негайного або короткострокового перепродажу, і вони не класифікуються як торгові цінні папери або інвестиції, наявні для продажу. Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Прибутки та збитки відображаються у складі прибутку або збитку при припиненні визнання або зменшенні корисності кредитів та дебіторської заборгованості, а також у процесі амортизації.

Державні субсидії у вигляді нефінансового активу від органів державної влади визнаються за чистою поточною вартістю майбутніх грошових потоків, пов'язаних з компенсацією процентних доходів. Збиток від первісного визнання пільгових кредитів представлений на нетто-основі з доходом від визнання державної субсидії в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Подальше відображення дебіторської заборгованості за державною субсидією здійснюється за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка та підлягає перевірці на предмет знецінення з подальшим визнанням доходів і витрат у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, якщо визнання інструменту припинено або якщо він був знецінений, а також в процесі амортизації.

Фінансові активи, наявні для продажу

Фінансові активи, наявні для продажу, являють собою непохідні фінансові активи, наявні для продажу та не класифіковані як фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, інвестиції, утримувані до погашення, або кредити та дебіторська заборгованість. Після первісного визнання фінансові активи, наявні для продажу, оцінюються за справедливою вартістю, і при цьому прибутки та збитки визнаються в іншому сукупному доході до моменту припинення визнання інвестиції або зменшення її корисності. У цьому випадку кумулятивний прибуток або збиток, що раніше був відображений в іншому сукупному доході, перекласифіковується до категорії прибутку або збитку. При цьому проценти, що визнаються за методом ефективного відсотка, відображаються у складі прибутку або збитку.

Інвестиції, утримувані до погашення

Непохідні фінансові активи з фіксованими або платежами, що можуть бути визначені, та фіксованим строком погашення класифікуються як утримувані до погашення в разі, якщо Банк має намір і здатний утримувати їх до строку погашення. Інвестиції, які Банк має намір утримувати протягом невизначеного періоду часу, не включаються до цієї категорії. Інвестиції, утримувані до погашення, згодом обліковуються за амортизованою вартістю. Доходи і витрати відображаються у звіті про прибутки та збитки при знеціненні інвестицій, а також в процесі амортизації.

Оцінка

Після первісного визнання фінансові активи, включаючи похідні інструменти, оцінюються за справедливою вартістю без вирахування затрат на здійснення операцій, які можуть бути понесені при продажу чи іншому вибутті фінансового активу, за винятком:

- ▶ кредитів та дебіторської заборгованості, що оцінюються за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективного відсотка;
- ▶ інвестицій, утримуваних до погашення, які оцінюються за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективного відсотка;
- ▶ інвестицій в дольові інструменти, які не мають ціни котирування на активному ринку і справедливую вартість яких неможливо оцінити достовірно. Такі фінансові інструменти оцінюються за вартістю придбання.

Усі фінансові зобов'язання, крім тих, що були визначені як зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, та крім фінансових зобов'язань, що виникають у випадку, коли передача фінансового активу, відображеного в обліку за справедливою вартістю, не відповідає критеріям припинення визнання, оцінюються за амортизованою вартістю.

Амортизована вартість фінансового активу чи фінансового зобов'язання – це сума, за якою фінансовий актив чи зобов'язання оцінюються при первісному визнанні, мінус виплати основної суми, плюс або мінус кумулятивна амортизація будь-якої визнаної різниці між цією первісною сумою та сумою погашення із застосуванням методу ефективного відсотка та мінус будь-яке зменшення внаслідок зменшення корисності. Премії та дисконти, у тому числі початкові витрати на здійснення операцій, включаються до балансової вартості відповідного інструмента та амортизуються за методом ефективного відсотка.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Прибутки та збитки, що виникають при подальшій оцінці

Прибуток або збиток в результаті зміни справедливої вартості фінансового активу чи фінансового зобов'язання визнається таким чином:

- ▶ прибуток або збиток від фінансового інструмента, класифікованого як фінансовий інструмент за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, визнається у складі прибутку або збитку;
- ▶ прибуток або збиток від фінансового активу, наявного для продажу, визнається як інший сукупний дохід (за винятком збитків від зменшення корисності і прибутків та збитків від курсових різниць) до моменту припинення визнання цього активу, коли кумулятивний прибуток або збиток, що раніше був визнаний у в іншому сукупному доході, визнається у складі прибутку або збитку. Проценти, пов'язані з фінансовим активом, наявним для продажу, визнаються у складі прибутку або збитку і розраховуються за методом ефективного відсотка.

Прибуток або збиток від фінансових активів та фінансових зобов'язань, відображених за амортизованою вартістю, визнається у складі прибутку або збитку, коли відбувається припинення визнання фінансового активу чи фінансового зобов'язання або зменшується його корисність, а також у процесі амортизації.

Взаємозалік

Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань з відображенням лише чистого сальдо у звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати взаємозалік або наміру провести розрахунок шляхом взаємозаліку або реалізувати актив і одночасно погасити зобов'язання.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають кошти в касі, кошти в Національному банку України, не обмежені для використання, кошти у кредитних установах зі строком погашення до 90 днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями, та високоліквідні фінансові активи з початковими строками виплат до трьох місяців, ризик зміни справедливої вартості яких є незначним і які використовуються Банком при управлінні короткостроковими зобов'язаннями, включаючи овернайт депозитні сертифікати Національного банку України.

Кошти у кредитних установах

У процесі своєї звичайної діяльності Банк надає кредити або розміщує депозити в інших кредитних установах на певні проміжки часу. Кошти в кредитних установах первісно визнаються за справедливою вартістю. Кошти в кредитних установах зі встановленим терміном погашення оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка та обліковуються за вирахуванням резерву на покриття збитків від знецінення.

Банківські метали

Дорогоцінні метали відображаються за меншою з вартостей – за чистою вартістю реалізації або за вартістю придбання. Чиста вартість реалізації банківських металів оцінюється на основі курсів, заявлених на ринку. Результат переоцінки визнається у якості курсових різниць по операціям з банківськими металами у складі статті «Прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами» Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Договори «репо» і зворотного «репо»

Договори продажу та зворотного придбання цінних паперів (договори «репо») відображаються у звітності як забезпечені операції фінансування. Цінні папери, реалізовані за договорами «репо», продовжують відображатись у звіті про фінансовий стан та переводяться до категорії цінних паперів, наданих як застава за договорами «репо», у випадку наявності у контрагента права на продаж або повторну заставу таких цінних паперів, що впливає з умов контракту або загальноприйнятої практики. Відповідні зобов'язання включаються до складу коштів інших банків або клієнтів. Придбання цінних паперів за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображається у складі коштів в інших банках або кредитів клієнтам, залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотного придбання розглядається як проценти і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективного відсотка.

Цінні папери, передані на умовах позики контрагентам, продовжують відображатись у фінансовій звітності. Цінні папери, залучені на умовах позики, визнаються тільки при реалізації третім особам і відображаються у прибутку або збитку як результат від операцій з торговими цінними паперами. Зобов'язання щодо їх повернення відображається за справедливою вартістю в складі зобов'язань за торговими операціями.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Похідні фінансові інструменти

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи форвардні контракти і свопи на валютних ринках, що укладаються переважно з українськими банками. Похідні інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю на дату укладання контракту, після чого вони переоцінюються за справедливою вартістю. Всі похідні інструменти відображаються як активи, якщо їх справедлива вартість має додатне значення, та як зобов'язання, якщо їх справедлива вартість має від'ємне значення.

Зміни справедливої вартості похідних інструментів визнаються негайно у Результаті від операцій з похідними фінансовими інструментами Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Банк здійснює оцінку та розрахунок справедливої вартості форвардних контрактів та визнає її суттєві зміни у складі прибутку або збитку.

Хоча Банк і здійснює торгові операції з похідними інструментами для цілей хеджування ризиків, ці інструменти не відповідають критеріям обліку хеджування.

Вбудовані похідні фінансові інструменти

Похідні фінансові інструменти, вбудовані в склад інших фінансових інструментів або інших комбінованих угод, обліковуються як окремі деривативи, якщо їх характеристики та ризики за ними не знаходяться у тісному зв'язку з основною угодою та основна угода не відноситься до категорії фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Позикові кошти

Випущені фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, причому сутність договірних домовленостей передбачає, що Банк має зобов'язання надати кошти чи інший фінансовий актив власнику чи виконати зобов'язання у спосіб, відмінний від обміну фіксованої суми коштів чи іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають кошти Національного банку України, кошти кредитних установ та кошти клієнтів. Після первісного визнання позикові кошти надалі відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Прибутки та збитки відображаються у складі прибутку або збитку, коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

Якщо Банк викупує свої зобов'язання, вони вилучаються зі звіту про фінансовий стан, а різниця між балансовою вартістю зобов'язань та виплаченою винагородою відображається у складі прибутку або збитку.

Оренда

Операційна оренда – Банк як орендар

Оренда майна, за умовами якої орендодавець фактично зберігає за собою всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на об'єкт оренди, класифікується як операційна оренда. Платежі за договорами операційної оренди списуються за прямолінійним методом на витрати протягом строку оренди і включаються до складу інших операційних витрат.

Операційна оренда – Банк як орендодавець

Банк відображає у звіті про фінансовий стан активи, що є предметом операційної оренди, відповідно до виду активу. Дохід від операційної оренди визнається у складі прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом строку оренди як чисті прибутки/збитки від інвестиційної нерухомості у випадку будівель та приміщень, або як інший дохід. Сукупна вартість пільг, що надаються орендарям, відображається за прямолінійним методом як зменшення орендного доходу протягом строку оренди. Первісні прямі витрати, понесені у зв'язку із договором операційної оренди, додаються до балансової вартості активу, що здається в оренду.

Фінансова оренда – це оренда, за якою орендарю передаються в основному всі ризики та винагороди щодо володіння, пов'язані з правом власності.

На початку строку оренди банк як орендар визнає фінансову оренду як активи та зобов'язання у балансі за сумами, що дорівнюють справедливій вартості орендованого майна на початку оренди, або (якщо вони менші за справедливую вартість) за теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів, яка визначається на початку оренди.

Банк як орендодавець визнає активи, утримувані за угодами про фінансову оренду, у балансі як виданий кредит за сумою, що дорівнює чистим інвестиціям в оренду. Орендний платіж, що підлягає отриманню, розглядається як погашення основної суми боргу і фінансовий дохід для надання відшкодування та винагороди орендодавцю за його інвестиції та послуги.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Очікувані кредитні збитки / Зменшення корисності фінансових активів

З 1 січня 2018 року Банк здійснює оцінку знецінення у відповідності до МСФЗ 9 для активних операцій, облік яких ведеться за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

У відповідності з загальним підходом в залежності від міри погіршення кредитної якості з моменту початкового визнання Банк відносить фінансові інструменти до одної з наступних стадій оцінки знецінення:

- ▶ стадія 1 – фінансові інструменти, для яких відсутні ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику. За даними фінансовими інструментами розраховуються очікувані кредитні втрати протягом наступних 12 місяців;
- ▶ стадія 2 – фінансові інструменти, для яких наявні ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику з моменту первинного визнання, але відсутні ознаки знецінення. За даними фінансовими інструментами розраховуються кредитні втрати на весь термін дії фінансових інструментів;
- ▶ стадія 3 – фінансові інструменти, для яких наявні ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику з моменту первинного визнання та об'єктивні ознаки знецінення. За даними фінансовими інструментами розраховуються очікувані кредитні втрати на весь термін дії фінансових інструментів.

Банк застосовує два підходи до оцінки знецінення фінансових інструментів:

- ▶ індивідуальна оцінка – проводиться для фінансових інструментів, які вважаються суттєвими та для яких виявлено ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику з моменту первинного визнання;
- ▶ оцінювання очікуваних кредитних втрат за кожним кредитом позичальника банку проводиться на основі імовірно зважених дисконтованих грошових потоків. Банк розглядає декілька сценаріїв повернення коштів позичальником та бере до розрахунку кожен із них.
- ▶ колективна оцінка - проводиться для фінансових інструментів, які не вважаються суттєвими або за якими не виявлено ознак суттєвого збільшення кредитного ризику з моменту первинного визнання. За колективним підходом застосовується оцінка на рівні портфеля.

Для розрахунку розміру очікуваних втрат за стандартом МСФЗ 9 (forward-looking expected credit loss, ECL) Банк використовує наступні складові:

- ▶ PD (the Probability of Default, ймовірність дефолту) – компонент розрахунку суми резерву, що відображає ймовірність припинення виконання боржником/контрагентом своїх зобов'язань. При розрахунку резерву оцінки ймовірності дефолту коригуються залежно від прогнозу реалізації сценарію розвитку економіки;
- ▶ LGD (the Loss Given Default) - компонент розрахунку суми резерву, що відображає рівень втрат (збитків) унаслідок дефолту боржника/контрагента;
- ▶ EAD (The Exposure at Default) - компонент розрахунку розміру резерву, що складається з таких складових: основна заборгованість за кредитом, нараховані доходи, дисконти / премії.

Банк визначає, чи існують об'єктивні ознаки зменшення корисності фінансових активів чи групи фінансових активів на кожну звітну дату. Вважається, що зменшення корисності фінансового активу чи групи фінансових активів відбувається тільки тоді, коли існують об'єктивні ознаки зменшення корисності в результаті однієї чи більше подій, що настали після первісного визнання активу («випадок виникнення збитків»), і такий випадок або випадки виникнення збитків мають вплив на очікувані майбутні грошові потоки від фінансових активів чи групи фінансових активів, який може бути достовірно визначений. Об'єктивні ознаки зменшення корисності можуть включати ознаки того, що позичальник чи група позичальників зазнають суттєвих фінансових труднощів, порушують зобов'язання зі сплати процентів чи основної суми боргу, ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації, свідчення, на підставі спостережуваної ринкової інформації, щодо поміркованого зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків, наприклад, зміни у рівні прострочених платежів або в економічних умовах, що корелюють зі збитками по активах, а також показники зовнішньої інформації що відбулися в технологічному, ринковому, економічному або правовому оточенні, в якому діє суб'єкт господарювання.

Реструктуризовані кредити

Банк намагається, у разі доцільності, переглядати умови кредитування – провести реструктуризацію, а не вступати в права володіння заставою. Реструктуризація – зміна істотних умов за первісним договором шляхом укладання додаткової угоди з боржником у зв'язку з фінансовими труднощами боржника (за визначенням Банку) та необхідністю створення сприятливих умов для виконання ним зобов'язань за активом (зміна процентної ставки; скасування (повністю або частково) нарахованих і несплачених боржником фінансових санкцій (штрафу, пені, неустойки) за несвоєчасне внесення платежів за заборгованістю боржника; зміна графіка погашення боргу (строків і сум погашення основного боргу, сплати процентів/комісії); зміна розміру комісії).

Процедура обліку таких реструктуризованих кредитів є такою:

- ▶ якщо валюту кредиту було змінено, визнання старого кредиту припиняється, і замість нього в обліку відображається новий кредит;
- ▶ якщо корисність кредиту зменшилась після реструктуризації, Банк використовує первісну ставку ефективного відсотка для дисконтування нових грошових коштів з метою оцінки вартості відшкодування кредиту. Різницю між перерахованою приведеною вартістю нових грошових потоків з урахуванням забезпечення та балансовою вартістю до реструктуризації включається до складу витрат на формування резервів під зменшення корисності.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Банк постійно аналізує реструктуризовані кредити для того, щоб переконатись у дотриманні всіх критеріїв та можливості здійснення майбутніх платежів.

Списання кредитів

Кредити списуються за рахунок резерву на покриття збитків від зменшення корисності за рішенням Правління Банку. Списання кредитів відбувається після того, як керівництво використало усі можливості щодо повернення сум заборгованості Банку та після продажу всього наявного забезпечення за кредитом. Подальше відшкодування раніше списаних сум визнається як інші доходи в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід в період відшкодування.

Інвестиції, наявні для продажу

На кожен звітну дату Банк визначає наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестиції або групи інвестицій, наявних для продажу.

Що стосується інвестицій у дольові інструменти, класифікованих як наявні для продажу, об'єктивні ознаки зменшення корисності включають суттєве або тривале зменшення справедливої вартості інвестиції нижче її первісної вартості. В разі наявності ознак зменшення корисності накопичені збитки, що визначаються як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю, за вирахуванням збитків від зменшення корисності цієї інвестиції, визнаних раніше у складі прибутку або збитку, виключаються зі складу капіталу і визнаються у складі прибутку або збитку. Збитки від зменшення корисності інвестицій у дольові інструменти не сторнуються через прибуток або збиток; збільшення справедливої вартості цих інвестицій після зменшення корисності визнаються в іншому сукупному доході.

При продажу прибутку/(збиток), раніше відображений у капіталі, відображається у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Результат від продажу інвестицій, наявних для продажу, визнається у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід на момент вибуття та складає різницю між ціною продажу та балансовою вартістю на момент здійснення операції.

Що стосується боргових інструментів, класифікованих як наявні для продажу, зменшення корисності оцінюється на підставі аналогічних критеріїв, що і для фінансових активів, які обліковуються за амортизованою вартістю. Майбутні процентні доходи нараховуються на основі балансової вартості з використанням процентної ставки, що застосовувалась для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від зменшення корисності. Процентні доходи відображуються у складі прибутку або збитку. Якщо в наступному звітному періоді справедлива вартість боргового інструменту збільшується, і таке збільшення може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності у складі прибутку або збитку, збиток від зменшення корисності сторнується через прибуток або збиток.

Нефінансові активи

Інші нефінансові активи, крім відстрочених податків, оцінюються на кожен звітну дату на предмет виявлення ознак зменшення корисності. Сумою очікуваного відшкодування нефінансових активів є більша з двох оцінок: їх справедлива вартість за вирахуванням витрат на реалізацію або вартість у використанні. При оцінці вартості у використанні грошові потоки, що очікуються в майбутньому, дисконтуються до їх приведеної вартості з використанням ставки дисконту до оподаткування, що відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі та ризику, властиві певному активу. Сума очікуваного відшкодування активу, який самостійно не генерує надходження грошових коштів незалежно від надходжень від інших активів, визначається по групі активів, що генерує грошові кошти, до якої відноситься цей актив. Збиток від зменшення корисності визнається тоді, коли балансова вартість активу або його одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує його суму очікуваного відшкодування.

Усі збитки від зменшення корисності нефінансових активів визнаються у прибутку або збитку та сторнуються тільки тоді, коли змінюються оцінки, використані для визначення суми очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності сторнується тільки тоді, коли балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, яка була б визначена, за вирахуванням зносу або амортизації, якби не був визнаний збиток від зменшення корисності.

Припинення визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Фінансові активи

Припинення визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається у разі, якщо:

- ▶ закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- ▶ Банк передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Банк зберіг права на

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов'язання перерахувати їх у повному обсязі третій стороні на умовах «транзитної угоди»;

- ▶ Банк або (а) передав практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом, або (б) не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

У разі, якщо Банк передав свої права на отримання грошових потоків від активу, і при цьому не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, а також не передав контроль над активом, такий актив продовжує відображатись в обліку в межах подальшої участі Банку у цьому активі. Подальша участь Банку в активі, оцінюється за меншим із значень: первісною балансовою вартістю активу або максимальною сумою компенсації, яка може бути пред'явлена Банку до сплати.

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або в разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, припиняється визнання первісного зобов'язання, а нове відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у складі прибутку або збитку.

Фінансові гарантії

У ході звичайної господарської діяльності Банк надає фінансові гарантії у формі акредитивів, гарантій, або в іншій формі кредитного страхування. Договори фінансової гарантії первісно визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю за статтею «Інші зобов'язання», в розмірі отриманої комісії. Після первісного визнання зобов'язання Банку за кожним договором гарантії оцінюється за більшим з двох значень: за сумою амортизованої комісії або за найкращою оцінкою витрат, необхідних для врегулювання будь-якого фінансового зобов'язання, що виникає за гарантією.

Збільшення зобов'язання, пов'язане з договорами фінансової гарантії, відображається у складі прибутку або збитку. Отримана комісія визнається у складі прибутку або збитку на рівномірній основі протягом строку дії договору гарантії.

Оподаткування

Розрахунок поточних витрат з податку на прибуток здійснюється відповідно до податкового законодавства України.

Поточний податок залежить від оподатковуваного прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від чистого прибутку, відображеного у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, оскільки не включає статті доходів або витрат, які оподатковуються або відносяться на витрати для цілей оподаткування у інші роки, а також не включає статті, які ніколи не враховуються для цілей оподаткування. З врахуванням змін в податковому законодавстві України, які вступили в дію з 1 січня 2015 року, оподатковуваний прибуток Банку визначається шляхом коригування фінансового результату, визначеного у фінансовій звітності Банку відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Податкового кодексу України. Зобов'язання Банку за поточними податками розраховуються з використанням ставок з податку на прибуток, які діяли протягом звітних періодів.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються стосовно всіх тимчасових різниць за методом балансових зобов'язань. Відстрочений податок на прибуток відображається стосовно всіх тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності, за винятком випадків, коли відстрочений податок на прибуток виникає в результаті первісного відображення гудвілу, активу або зобов'язання за операцією, що не являє собою об'єднання компаній, і яка на момент здійснення не впливає ані на обліковий прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

Відстрочені податкові активи відображаються лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподатковуваного прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за ставками податку, що встановлюються податковим законодавством України у відповідні податкові звітні періоди.

Також в Україні податковим законодавством передбачено інші податки та збори. Ці податки відображаються в складі адміністративних та операційних витрат.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість, яка складається із офісних приміщень, утримується для отримання доходів від довгострокової оренди або збільшення вартості і не займається Банком. Інвестиційна нерухомість спочатку оцінюється за первісною вартістю, включно з витратами на здійснення операції. Після первісного визнання інвестиційна нерухомість відображається за справедливою вартістю, яка визначається на основі ринкових даних у результаті оцінки, проведеної незалежними оцінювачами, за вирахуванням накопичених у подальшому збитків від знецінення. Переоцінка здійснюється із достатньою регулярністю для того, щоб балансова вартість не відрізнялась істотно від тієї, яка була б визначена із використанням справедливої вартості на звітну дату. Прибутки та збитки, які виникають у результаті змін справедливої вартості інвестиційної нерухомості, включаються до складу прибутку або збитку того періоду, в якому вони виникають.

Основні засоби

Основні засоби (окрім будівель та земельних ділянок) відображаються за історичною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та визнаного збитку від знецінення, якщо такий є.

Після первісного визнання за собівартістю будівлі та земельні ділянки відображаються за переоціненою вартістю, що являє собою справедливу вартість на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка проводиться досить часто, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

Приріст вартості від переоцінки відображається у складі резерву переоцінки основних засобів у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного у складі прибутку або збитку. В цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається у складі прибутку або збитку. Зменшення вартості активу в результаті переоцінки визнається у складі прибутку або збитку, за винятком безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості по тому самому активу, визнаному у складі резерву переоцінки основних засобів.

Крім цього, накопичений знос на дату переоцінки виключається з одночасним зменшенням балансової вартості активу, і отримана сума перераховується виходячи з переоціненої суми активу. При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву з переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Нарахування амортизації активу починається з дати, коли актив готовий до використання. Амортизація нараховується прямолінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	<u>Роки</u>
Будівлі	50
Меблі та обладнання	3-10
Поліпшення орендованого майна	Протягом строку дії відповідного договору оренди
Транспортні засоби	5

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів аналізуються наприкінці кожного звітного року і коригуються за необхідності.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших операційних і адміністративних витрат у періоді, в якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають придбане програмне забезпечення. Нематеріальні активи, придбані окремо, первісно визнаються за вартістю придбання. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить 3 роки, і аналізуються на предмет зменшення корисності у випадку наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу. Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного звітного року.

Об'єкт основних засобів та нематеріальних активів припиняє визнаватися після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигод від продовження використання цього активу.

Результат від реалізації основних засобів, який розраховується як різниця між сумою отриманих коштів і балансовою вартістю активів, визнається у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Активи, утримувані для продажу

Активи класифікуються як утримувані для продажу, якщо існує висока ймовірність того, що їх балансова вартість буде відшкодована у результаті операції продажу, а не шляхом подальшого використання, та актив (або група вибуття) може бути негайно проданий у його теперішньому стані. Керівництво повинне мати твердий намір здійснити операцію продажу, яка, як очікується, повинна задовольняти критерії операції завершеного продажу протягом одного року від дати класифікації активу як утримуваного для продажу.

Події чи обставини можуть подовжити період завершення продажу за межі одного року. Подовження періоду завершення продажу не заважає класифікувати активи як утримувані для продажу, якщо затримка була спричинена подіями чи обставинами, які перебувають поза контролем Банку, а також якщо є достатні свідчення того, що Банк продовжує виконувати план продажу активу.

Активи, утримувані для продажу, оцінюються за меншою із двох величин: балансова вартість та справедлива вартість, за вирахуванням витрат на продаж. Якщо справедлива вартість, за вирахуванням витрат на продаж, активу, утримуваного для продажу, є нижчою за його балансову вартість, збиток від знецінення визнається у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід як збиток від активів, утримуваних для продажу. Будь-яке подальше збільшення справедливої вартості активу, за вирахуванням витрат на продаж, визнається у сумі, яка не перевищує сукупний збиток від знецінення, який був раніше визнаний стосовно цього активу.

Інше майно

Банк визнає у складі Іншого майна необоротні активи, які набув у власність шляхом реалізації права заставодержателя та утримує з метою подальшого продажу. Такі активи не відповідають критеріям визнання активів, утримуваних для продажу, та не можуть бути визнані необоротними активами для використання в поточній діяльності або інвестиційною нерухомістю. Такі активи оцінюються за найменшою з двох величин - собівартістю або чистою вартістю реалізації.

Резерви

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Банк має поточне юридичне або дійсне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідне вибуття ресурсів, які містять у собі певні економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Величина визнаних резервів – це найкраща оцінка суми, необхідної для погашення поточних зобов'язань на кінець звітного періоду, з врахуванням ризиків та невизначеності, пов'язаних із зобов'язаннями. Якщо величина резервів розрахована з використанням оцінених грошових потоків, необхідних для погашення поточних зобов'язань, то балансова вартість резервів визначається як дисконтована вартість таких грошових потоків (якщо вплив зміни вартості грошей в часі є суттєвим).

Коли очікується, що деякі або всі економічні вигоди, необхідні для погашення зобов'язань, будуть частково або повністю відшкодовані третьою стороною, то визнається дебіторська заборгованість, за умови повної впевненості в отриманні відшкодування та можливості достовірної оцінки суми такої дебіторської заборгованості.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Банк проводить визначені відрахування до Державної пенсійної системи України, яка вимагає від роботодавця здійснення поточних внесків, що розраховуються як відсоток від загальної суми заробітної плати. Ці витрати відносяться до періоду, в якому заробітна плата нараховується.

Статутний капітал та інші резерви

Прості та привілейовані акції відображаються у складі капіталу.

Набуті права власності на акції – набуття права власності на акції власної емісії Банку вираховується безпосередньо з капіталу. Прибуток чи збиток, що виникає в результаті придбання, продажу, випуску або анулювання власних акцій Банку, не відображається у складі прибутку чи збитку.

Сума перевищення отриманих коштів над номінальною вартістю випущених акцій відображається як додатковий сплачений капітал.

Інші резерви – резерви, відображені у складі капіталу (іншого сукупного доходу) в звіті про фінансовий стан Банку, включають резерв переоцінки інвестицій, наявних для продажу, який включає зміни справедливої вартості фінансових активів, наявних для продажу, та резерв переоцінки будівель, який включає резерв переоцінки землі та будівель.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Прибуток чи збиток що виникає внаслідок операцій з акціонерами Банку визнається в складі власного капіталу як «Результат від операцій з акціонерами».

Банк формує резервний фонд на покриття непередбачених збитків по всіх статтях активів та позабалансових зобов'язань. Розмір відрахувань до резервного фонду має бути не менше 5 відсотків від прибутку Банку до досягнення ними 25 відсотків розміру регулятивного капіталу Банку.

Якщо внаслідок діяльності Банку розмір регулятивного капіталу зменшився до суми, що є меншою, ніж розмір статутного капіталу, то щорічні відрахування до резервного фонду мають становити 10 відсотків чистого прибутку Банку до досягнення ними розміру 35 відсотків від статутного капіталу Банку.

Звітність за сегментами

Сегментна звітність Банку ґрунтується на таких операційних сегментах: фізичні особи, юридичні особи, клієнти малого та середнього бізнесу, фінансові установи, управління активами та інше.

Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не відображаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоімовірним. Умовні активи не визнаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження пов'язаних із ними економічних вигод є ймовірним.

Визнання доходів та витрат

Доходи визнаються, якщо існує висока вірогідність того, що Банк отримає економічні вигоди, а доходи можуть бути достовірно визначені.

Процентні доходи та витрати визнаються за методом нарахування з використанням методу ефективного відсотка. Метод ефективного відсотка – це метод визначення амортизованої вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання (або групи фінансових активів або фінансових зобов'язань) та розподілення процентних доходів або витрат протягом відповідного періоду.

Ефективний відсоток – це ставка, яка забезпечує точне приведення вартості очікуваних майбутніх грошових виплат або надходжень протягом очікуваного строку використання фінансового інструмента або, якщо доцільно, протягом коротшого періоду, до чистої балансової вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання.

Банк включає до розрахунку ефективного відсотка всі сплачені та/або отримані комісії, збори та витрати на операцію, що є невід'ємною частиною доходу/витрат фінансового інструменту, а саме:

- а) комісії за ініціювання фінансового інструменту, що отримані/сплачені Банком і пов'язані зі створенням або придбанням такого фінансового інструменту;
- б) комісії, що отримані/сплачені Банком за зобов'язання з кредитування під час ініціювання або придбання кредиту як компенсація за участь у придбанні фінансового інструменту, якщо є ймовірність того, що кредитний договір буде укладено;
- в) комісії, що отримані/сплачені Банком під час випуску боргових зобов'язань, що обліковуються за амортизованою собівартістю.

Доходи за борговими фінансовими інструментами відображаються з використанням методу ефективного відсотка, за виключенням фінансових активів, що відображаються за справедливою вартістю через прибутки та збитки.

При списанні (частковому списанні) фінансового активу або групи аналогічних фінансових активів у результаті збитку від знецінення, процентні доходи визнаються у подальшому з використанням процентної ставки, яка застосовувалася для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від знецінення.

Проценти отримані від активів, що оцінюються за справедливою вартістю, класифікуються як процентні доходи.

Комісійні доходи і витрати (далі – «комісії») – доходи і витрати за наданими/отриманими послугами, сума яких обчислюється пропорційно сумі активу або зобов'язання чи є фіксованою.

Коли існує вірогідність, що зобов'язання з кредитування призведе до укладання конкретного кредитного договору або надання траншу кредиту, плата за зобов'язання з кредитування включається до доходів майбутніх періодів разом з відповідними прямими витратами та визнається як коригування ефективного відсотка за наданим кредитом. Коли малоімовірно, що зобов'язання з кредитування призведе до укладання конкретного кредитного договору або надання траншу кредиту, плата за зобов'язання визнається у звіті про прибутки та

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

збитки та інший сукупний дохід протягом періоду, який залишився до кінця виконання даного зобов'язання. Коли спливає строк зобов'язання з кредитування, а кредитний договір так і не укладається або транш кредиту не був наданий, комісійні доходи за зобов'язаннями з кредитування визнаються у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід після завершення цього строку. Комісія за обслуговування кредиту визнається як дохід під час надання послуги. Усі інші комісії визнаються після надання відповідних послуг.

Інші доходи визнаються у прибутках та збитках, коли завершується відповідна операція.

Застосування нових та переглянутих Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»)

Нові прийняті і переглянуті МСФЗ

Станом на 30 вересня 2018 року такі нові стандарти і інтерпретації були випущені, але ще не вступили в силу на дату публікації проміжної скороченої фінансової звітності Банку. Банк планує застосувати ці стандарти після їх вступу в силу.

Нижче представлені стандарти і інтерпретації, які були випущені, але ще не вступили в силу на дату публікації фінансової звітності Банку. Банк планує застосувати ці стандарти після їх вступу в силу.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором та його асоційованою організацією або спільним підприємством»

Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою організацією, яка продається асоційованій організації або спільному підприємству або вноситься до них. Поправки роз'яснюють, що прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, що являють собою бізнес згідно з визначенням в МСФЗ (IFRS) 3, в угоді між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, які не становлять собою бізнес, визнаються тільки в межах часток участі, наявних у інших інвесторів в асоційованій організації або спільному підприємстві. Рада з МСФЗ перенесла дату вступу даних поправок в силу на невизначений термін, проте організація, яка застосовує дані поправки достроково, повинна застосовувати їх перспективно. Банк не очікує істотного ефекту в результаті застосування даних поправок.

МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда»

МСФЗ (IFRS) 16 був випущений в січні 2016 року і замінює собою МСФЗ (IAS) 17 «Оренда», Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 4 «Визначення наявності в угоді ознак оренди», Роз'яснення ПКР (SIC) 15 «Операційна оренда – стимули» і Роз'яснення ПКР (SIC) 27 «Визначення сутності операцій, які мають юридичну форму оренди». МСФЗ (IFRS) 16 встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренду і вимагає, щоб орендарі відображали всі договори оренди з використанням єдиної моделі обліку в балансі, аналогічно порядку обліку, передбаченому в МСФЗ (IAS) 17 для фінансової оренди. Стандарт передбачає два звільнення від визнання для орендарів – щодо оренди активів з низькою вартістю і короткострокової оренди (тобто оренди з терміном не більше 12 місяців). На дату початку оренди орендар буде визнавати зобов'язання щодо орендних платежів (тобто зобов'язання по оренді), а також актив, який представляє право користування базовим активом протягом терміну оренди (тобто актив у формі права користування). Орендарі будуть зобов'язані визнавати витрати на відсотки за зобов'язанням по оренді окремо від витрат по амортизації активу в формі права користування.

Орендарі також повинні будуть переоцінювати зобов'язання по оренді при настанні певної події (наприклад, зміну термінів оренди, зміни майбутніх орендних платежів в результаті зміни індексу або ставки, що використовуються для визначення таких платежів). У більшості випадків орендар буде враховувати суми переоцінки зобов'язання по оренді в якості коригування активу в формі права користування.

Порядок обліку для орендодавця відповідно до МСФЗ (IFRS) 16 практично не змінюється в порівнянні з діючими в даний момент вимог МСФЗ (IAS) 17. Орендодавці будуть продовжувати класифікувати оренду, використовуючи ті ж принципи класифікації, що і в МСФЗ (IAS) 17, виділяючи при цьому два види оренди: операційну і фінансову.

Крім цього, МСФЗ (IFRS) 16 вимагає від орендодавців і орендарів розкриття більшого обсягу інформації в порівнянні з МСФЗ (IAS) 17.

МСФЗ (IFRS) 16 набуває чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати, але не раніше дати застосування організацією МСФЗ (IFRS) 15. Орендар має право застосовувати даний стандарт з використанням ретроспективного підходу або модифікованого ретроспективного підходу. Перехідні положення стандарту передбачають певні звільнення. У 2018 році Банк продовжить оцінювати можливий вплив МСФЗ (IFRS) 16 на свою фінансову звітність.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти»

В травні 2017 року Рада з МСФЗ випустила МСФЗ (IFRS) 17 «*Страхові контракти*», новий всеосяжний стандарт фінансової звітності для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 вступить в силу, він замінить собою МСФЗ (IFRS) 4 «*Страхові контракти*», який був випущений в 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (тобто страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, пряме страхування і перестраховання) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних запобіжних заходів і фінансовим інструментам з умовами дискреційного участі.

Є кілька винятків зі сфери застосування. Основна мета МСФЗ (IFRS) 17 полягає в наданні моделі обліку договорів страхування, яка є більш ефективною і послідовною для страховиків. На відміну від вимог МСФЗ (IFRS) 4, які в основному базуються на попередніх місцевих облікових політиках, МСФЗ (IFRS) 17 надає всебічну модель обліку договорів страхування, охоплюючи все доречні аспекти обліку.

МСФЗ (IFRS) 17 набуває чинності, починаючи з 1 січня 2021 року або після цієї дати, при цьому вимагається розкриття порівняльної інформації. Дозволяється застосування до цієї дати за умови, що організація також застосовує МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IFRS) 15 на дату першого застосування. Банк не очікує що застосування даного стандарту матиме вплив на фінансовий стан та результати діяльності Банку.

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2014-2016 років

Дані удосконалення включають таке:

Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток»

Роз'яснення розглядає порядок обліку податку на прибуток, коли існує невизначеність податкових трактувань, що впливає на застосування МСФЗ (IAS) 12. Роз'яснення не застосовується до податків або зборів, які не належать до сфери застосування МСФЗ (IAS) 12, а також не містить особливих вимог, що стосуються відсотків і штрафів, пов'язаних з невизначеними податковими трактуваннями.

Організація повинна вирішити, чи розглядати кожну невизначене податкове трактування окремо або разом з однією або декількома іншими невизначеними податковими трактуваннями. Необхідно використовувати підхід, який дозволить з більшою точністю передбачити результат розв'язання невизначеності. Роз'яснення також зачіпає припущення, які організація робить для розгляду трактувань податковими органами, а також як вона розглядає зміни в фактах і обставинах.

Роз'яснення вступає в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Банк буде застосовувати роз'яснення з дати його вступу в силу. Оскільки Банк здійснює свою діяльність в складному податковому середовищі, застосування роз'яснення може вплинути на фінансову звітність Банку і необхідне розкриття інформації. Крім того, Банк може бути змушений встановити процедури та методи отримання інформації, необхідної для своєчасного застосування роз'яснення.

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2015-2017 років

Дані удосконалення застосовуються для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Вони включають, зокрема, такі зміни:

МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу» і МСФЗ (IFRS) 11 «Спільне підприємництво» – частки участі, які раніше були в спільних операціях

Дані поправки містять роз'яснення щодо того, чи слід переоцінювати частки участі, які раніше були в спільних операціях (що складають бізнес, як цей термін визначено в МСФЗ (IFRS) 3) до справедливої вартості, якщо:

- ▶ сторона угоди про спільне підприємництво отримує контроль над спільною операцією (МСФЗ (IFRS) 3);
- ▶ сторона, яка є учасником спільних операцій (але не має спільного контролю), отримує спільний контроль над спільними операціями (МСФЗ (IFRS) 11).

Очікується, що дані поправки не вплинуть на фінансову звітність Банку.

МСФЗ (IAS) 12 «Податки на прибуток» – податкові наслідки щодо виплат за фінансовими інструментами, класифікованими як інструменти капіталу

В даних поправках пояснюється, що організація повинна визнавати всі податкові наслідки щодо дивідендів в прибутку чи збитку, іншому сукупному доході або власному капіталі в залежності від того, де організація визнала первісну операцію або подію, які генерували прибуток, що є джерелом дивідендів. Допускається дострокове застосування, при цьому організація повинна розкрити цей факт. Дані поправки повинні спочатку

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

застосовуватися до податкових наслідків щодо дивідендів, визнаних на дату початку самого раннього порівняльного періоду або після цієї дати. Оскільки поточна практика Банку відповідає вимогам поправок, Банк не очікує, що вони матимуть будь-який вплив на його фінансову звітність.

МСФЗ (IAS) 23 «Витрати на позики» – витрати на позики, які підлягають капіталізації

В даних поправках пояснюється, що коли кваліфікований актив готовий до використання за призначенням або продажу і деякі позики, отримані спеціально для придбання кваліфікованого активу, залишаються непогашеними на цю дату, то суму таких позик необхідно включити в суму коштів, які організація запозичує на спільні цілі. Допускається дострокове застосування до цієї дати, при цьому організація повинна розкрити цей факт. Очікується, що дані поправки не вплинуть на фінансову звітність Банку.

5. Суттєві облікові судження та оцінки

Підготовка фінансової звітності згідно з МСФЗ вимагає від керівництва Банку формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування облікових політик, а також на суми активів, зобов'язань, доходів та витрат, відображених у фінансовій звітності. Оцінки та пов'язані з ними припущення ґрунтуються на історичному досвіді та інших факторах, які вважаються обґрунтованими за даних обставин, результати яких формують основу суджень стосовно балансової вартості активів та зобов'язань, яка не є очевидною з інших джерел. Хоча ці оцінки ґрунтуються на найкращому розумінні керівництвом поточних подій та операцій, фактичні результати можуть суттєво відрізнятися від цих оцінок.

Зокрема, інформація про суттєві сфери невизначеності оцінок та критичних суджень при застосуванні принципів облікової політики представлена далі.

Основні оцінки облікової політики

Справедлива вартість фінансових інструментів

Фінансові інструменти, наявні для продажу, торгові цінні папери та похідні фінансові інструменти відображаються за їхньою справедливою вартістю.

Банк вважає, що бухгалтерські оцінки та припущення, які мають відношення до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування недоступні, є ключовим джерелом невизначеності оцінок, тому що: (а) вони з високим ступенем ймовірності піддаються змінам з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо процентних ставок, волатильності, змін валютних курсів, показників кредитоспроможності контрагентів, коригувань при оцінці інструментів, а також специфічних особливостей операцій; та (б) вплив зміни в оцінках на активи, відображені в звіті про фінансовий стан, а також на доходи/витрати може бути значним.

Якби керівництво використовувало інші припущення щодо процентних ставок, волатильності, курсів обміну валют, кредитного рейтингу контрагента, дати офerti і коригувань при оцінці інструментів, більша або менша зміна в оцінці вартості фінансових інструментів в разі відсутності ринкових котирувань мала б істотний вплив на відображений в звітності чистий прибуток Банку.

Резерв під зменшення корисності кредитів та дебіторської заборгованості

Керівництво оцінює зменшення корисності кредитів та дебіторської заборгованості на основі аналізу окремих контрагентів, по індивідуальних значних кредитах, а також на колективній (портфельній) основі по кредитах з аналогічними умовами та характеристиками ризику.

Фактори, які беруться до уваги при оцінці окремих кредитів, включають історію погашення, поточний фінансовий стан позичальника, своєчасність погашення та заставу, якщо вона існує. Для визначення суми зменшення корисності керівництво проводить оцінку сум та строків майбутніх платежів з погашення основної суми заборгованості та процентів і надходження від реалізації застави, якщо така існує. Після цього ці грошові потоки дисконтуються із застосуванням початкового ефективного відсотка за кредитом. Фактичні платежі з погашення основної суми заборгованості і процентів залежать від спроможності позичальника генерувати грошові потоки від операцій або отримати альтернативне фінансування і можуть відрізнятися від оцінок керівництва.

Фактори, що беруться до уваги при оцінці зменшення корисності позик, що оцінюються на колективній (портфельній) основі, включають історичний досвід понесення збитків від кредитування, процент простроченої заборгованості у кредитному портфелі та загальні економічні умови.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Відстрочені податкові активи

Відстрочені податкові активи визнаються для всіх тимчасових різниць, у тій мірі, в якій існує вірогідність отримання оподаткованого прибутку, за рахунок якого можливо реалізувати ці тимчасові різниці, або інших джерел реалізації відстрочених податкових активів у наступних звітних періодах. Оцінка такої вірогідності базується на прогнозі керівництва щодо майбутнього оподаткованого прибутку та доповнюється професійними судженнями керівництва Банку.

Справедлива вартість будівель та земельних ділянок

Як зазначено у Примітці 4, будівлі та земельні ділянки відображені за переоціненою вартістю за вирахуванням накопичених у подальшому зносу та збитків від зменшення корисності. Для визначення справедливої вартості застосовувався переважно порівняльний підхід до оцінки. Порівняльний підхід до оцінки ґрунтується на аналізі результатів порівнянних продажів аналогічних будівель. Оцінка справедливої вартості будівель та земельних ділянок вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Для оцінки справедливої вартості об'єктів нерухомості керівництво залучає зовнішніх незалежних оцінювачів.

Оцінка активів, утримуваних для продажу

Як зазначено у Примітці 4, активи, утримувані для продажу, оцінюються за меншою із двох величин: балансова вартість та справедлива вартість, за вирахуванням витрат на продаж. Для визначення справедливої вартості застосовувався переважно порівняльний підхід до оцінки. Порівняльний підхід до оцінки ґрунтується на аналізі результатів порівнянних продажів аналогічних об'єктів. Оцінка справедливої вартості об'єктів вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Для оцінки справедливої вартості таких об'єктів керівництво залучає зовнішніх незалежних оцінювачів.

6. Інформація за сегментами

Для цілей управління Банк визначив п'ять операційних сегментів, виходячи з продуктів та послуг:

Юридичні особи:	Переважно надання кредитів, обслуговування депозитів та поточних рахунків юридичних осіб та клієнтів-установ.
Клієнти малого та середнього бізнесу (надалі – «МСБ»):	Переважно обслуговування клієнтів за цільовими програмами кредитування, депозитів та поточних рахунків клієнтів, діяльність яких відповідає певним критеріям та межах.
Фізичні особи:	Переважно обслуговування депозитів фізичних осіб, надання споживчих кредитів, овердрафтів, обслуговування кредитних карт та здійснення грошових переказів.
Фінансові установи:	Переважно розміщення та залучення коштів від інших фінансових установ.
Управління активами та інше:	Фінансові та інші центральні функції.

Керівництво здійснює моніторинг операційних результатів діяльності кожного з підрозділів окремо для цілей прийняття рішень про розподіл ресурсів та оцінки результатів їх діяльності. Результати діяльності сегментів визначаються інакше, ніж у фінансовій звітності, як видно з таблиці нижче. Облік податків на прибуток здійснюється на груповій основі, і вони не розподіляються між операційними сегментами.

Подана нижче інформація за сегментами відображається на основі, що використовується особою, яка відповідальна за прийняття операційних рішень для оцінки діяльності згідно з МСФЗ (IFRS) 8 «*Операційні сегменти*». Керівництво перевіряє окрему фінансову інформацію по кожному з сегментів, включаючи оцінку операційних результатів діяльності, активів та зобов'язань. Управління сегментами здійснюється, головним чином, на основі результатів їх діяльності без аналізу фінансування між сегментами та доходів і витрат між ними.

Протягом 9 місяців 2018 року Банк отримав доходи від операцій з одним клієнтом у сумі 514 977 тис. грн. Протягом 9 місяців 2017 року Банк отримав доходи від операцій з одним клієнтом у сумі 707 156 тис. грн.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У таблицях нижче подано інформацію про доходи та витрати та про окремі активи та зобов'язання стосовно операційних сегментів Банку.

30 вересня 2018	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами та інше	Всього
Доходи						
Процентний дохід	3 035 425	248 999	287 694	91 364	2 429 014	6 092 496
Комісійні доходи	212 815	102 070	331 969	18 201	8 181	673 236
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	-	-	2 476	-	66 843	69 319
Результат від операцій за наданими кредитами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки	-	2	-	-	-	2
Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	-	-	-	-	10 472	10 472
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	-	-	-	-	145 531	145 531
Чисті прибутки від інвестиційної нерухомості	-	-	-	-	19 046	19 046
Інші доходи	33 796	9 170	57 706	276	1 804	102 752
Всього доходів	3 282 036	360 241	679 845	109 841	2 680 891	7 112 854
Витрати						
Процентні витрати	(2 367 027)	(289 166)	(992 033)	(69 029)	-	(3 717 255)
Комісійні витрати	(3 711)	(1 366)	(116 711)	(16 429)	(6 093)	(144 310)
Зміна резерву під зменшення корисності кредитів	(605 224)	(46 154)	11 012	4 109	-	(636 257)
Збиток від первісного визнання фінансових активів (Збитки) від торгових цінних паперів	-	-	(2 605)	-	-	(2 605)
	-	-	-	-	(3 341)	(3 341)
Витрати на персонал	(262 304)	(127 813)	(398 211)	(24 408)	(27 466)	(840 202)
Знос та амортизація	(46 684)	(22 790)	(131 713)	(5 275)	(5 399)	(211 861)
Зміна резерву під зменшення корисності інших активів та інші резерви	(310 762)	(11 317)	(49 723)	(1 287)	(3 673)	(376 762)
Інші операційні витрати	(117 602)	(49 848)	(409 849)	(17 585)	(22 004)	(616 888)
Всього витрат	(3 713 314)	(548 454)	(2 089 833)	(129 904)	(67 976)	(6 549 481)
Результати сегменту	(431 278)	(188 213)	(1 409 988)	(20 063)	2 612 915	563 373
Витрати з податку на прибуток					(138 074)	(138 074)
Прибуток за період					2 474 841	425 299
Активи сегменту	31 526 765	3 779 617	3 570 308	11 107 908	33 533 109	83 517 707
Зобов'язання сегменту	(44 447 585)	(4 824 366)	(19 953 149)	(4 701 073)	(4 031 775)	(77 957 948)
Інша інформація за сегментом						
Капітальні витрати	18 922	7 513	42 028	917	2 800	72 180

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

30 вересня 2017/ 31 грудня 2017	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами та інше	Всього
Доходи						
Процентний дохід	2 605 475	126 592	167 371	56 756	2 042 135	4 998 329
Комісійні доходи	140 214	74 264	255 340	17 201	9 670	496 689
Прибутки від торгових цінних паперів	-	-	-	-	8 007	8 007
Чистий прибуток від інвестицій, наявних для продажу	-	-	-	-	42 234	42 234
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	-	-	-	-	87 502	87 502
Чисті прибутки від інвестиційної нерухомості	-	-	-	-	6 519	6 519
Інші доходи	46 686	17 943	91 603	3 234	3 076	162 542
Всього доходів	2 792 375	218 799	514 314	77 191	2 199 143	5 801 822
Витрати						
Процентні витрати	(2 090 685)	(146 164)	(1 055 683)	(60 075)	-	(3 352 607)
Комісійні витрати	(4 229)	(4)	(78 442)	(25 986)	-	(108 661)
Зміна резерву під зменшення корисності кредитів	(705 785)	36 699	116 910	(6 862)	-	(559 038)
Збитки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	-	-	2 808	-	(36 424)	(33 616)
Збиток від первісного визнання фінансових активів	-	-	(2 864)	-	-	(2 864)
Витрати на персонал	(157 930)	(81 621)	(333 750)	(10 524)	(32 862)	(616 687)
Знос та амортизація	(23 088)	(11 439)	(73 821)	(2 256)	(4 928)	(115 532)
Зміна резерву під зменшення корисності активів та інші резерви	(147 521)	(679)	(3 434)	(155)	(100)	(151 889)
Інші операційні витрати	(146 641)	(34 310)	(334 587)	(5 718)	(25 617)	(546 873)
Всього витрат	(3 275 879)	(237 518)	(1 762 863)	(111 576)	(99 931)	(5 487 767)
Результати сегменту	(483 504)	(18 719)	(1 248 549)	(34 385)	2 099 212	314 055
Витрати з податку на прибуток					(63 758)	(63 758)
Прибуток за рік					2 035 454	250 297
Активи сегменту	30 421 749	2 134 282	2 852 314	4 305 774	29 499 108	69 213 227
Зобов'язання сегменту	(39 595 475)	(4 534 132)	(16 667 760)	(1 946 930)	(843 617)	(63 587 914)
Інша інформація за сегментом						
Капітальні витрати	43 562	38 066	174 312	3 942	2 590	262 472

7. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	30 вересня 2018	31 грудня 2017
Поточні рахунки в інших кредитних установах	8 293 525	520 048
Поточні рахунки у Національному банку України	6 511 155	1 242 025
Грошові кошти у касі	1 438 547	997 590
Строкові депозити в кредитних установах зі строком погашення до 90 днів	1 364 112	-
Депозити овернайт в інших банках	1 047 910	-
Депозитні сертифікати НБУ (овернайт)	-	4 504 624
	18 655 249	7 264 287
Мінус – очікувані кредитні збитки	(7 443)	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	18 647 806	7 264 287

Поточні рахунки у Національному банку України являють собою кошти, розміщені для забезпечення щоденних розрахунків та інших операцій Банку. Обмеження щодо користування коштами, розміщеними на поточних рахунках в Національному банку України, відсутні.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Сума обов'язкових резервів згідно з установленими нормативами (резервна база) станом на 30 вересня 2018 року складала 3 314 831 тис. грн. (2017: 2 941 682 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2018 та 31 грудня 2017 років Банк виконував вимоги Національного банку України щодо обов'язкових резервів.

Зміни очікуваних кредитних збитків протягом 9 місяців 2018 року були такими:

	<u>Стадія 1</u>
На 1 січня 2018	11 000
Нові активи	1 693
Погашені активи	(279)
Переведення у стадію 1	(4 971)
На 30 вересня 2018	7 443

8. Кошти у кредитних установах

Кошти у кредитних установах включають:

	<u>30 вересня 2018</u>	<u>31 грудня 2017</u>
Строкові кошти зі строком погашення понад 90 днів або прострочені	735 352	736 005
Інші кошти у кредитних установах	268 187	249 842
Кошти за угодами зворотного РЕПО	116 482	280 469
Поточні рахунки в інших кредитних установах	-	3 218 015
	1 120 021	4 484 331
Мінус – очікувані кредитні збитки/резерв під зменшення корисності	(735 995)	(744 777)
Кошти у кредитних установах	384 026	3 739 554

Станом на 30 вересня 2018 року прострочені кошти в кредитних установах складають 735 351 тис. грн. (2017: 734 959 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2018 року кошти у кредитних установах у сумі 1 069 682 тис. грн. (або 95,51% від загальної суми коштів у кредитних установах), були розміщені в трьох банках (2017: 3 109 935 тис. грн., в одному банку або 69,35% загальної суми коштів у кредитних установах).

Станом на 30 вересня 2018 року кошти за угодами зворотного РЕПО були забезпечені ОВДП справедливою вартістю 244 566 тис. грн. (2017: 312 734 тис. грн.).

Інші кошти у кредитних установах включають гарантійні депозити, розміщені переважно у зв'язку з клієнтськими операціями, як, наприклад, акредитиви, гарантії виконання зобов'язань та операції з дорожніми чеками та платіжними картками.

Зміни очікуваних кредитних збитків були такими:

	<u>Стадія 1</u>	<u>Стадія 2</u>	<u>Стадія 3</u>	<u>Всього</u>
На 1 січня 2018	450	-	736 004	736 454
Нові активи	644	-	-	644
Погашені активи	(450)	-	-	(450)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	-	-	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	(653)	(653)
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	-	-	(653)	(653)
На 30 вересня 2018	644	-	735 351	735 995

Рух у резервах під зменшення корисності коштів у кредитних установах був таким:

	<u>9 місяців, що закінчились 30 вересня 2017</u>
На 1 січня 2017	758 575
Нараховано	6 862
На 30 вересня 2017	765 437

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

9. Похідні фінансові інструменти

Банк здійснює операції з обміну валют, в результаті яких Банк зобов'язаний надавати одну валюту в обмін на іншу валюту згідно з встановленими курсами обміну валют. Банк здійснює такі операції з українськими та міжнародними банками. Строк поставки валюти по таких операціях не перевищує один місяць.

Банк укладає договори на придбання похідних фінансових інструментів з метою хеджування ризиків, однак ці інструменти не відповідають критеріям обліку хеджування.

Умовні суми у наведених нижче таблицях відображають суми до погашення та суми до отримання:

	30 вересня 2018				31 грудня 2017			
	Умовна сума		Справедлива вартість		Умовна сума		Справедлива вартість	
	Активи	Зобов'язання	Активи	Зобов'язання	Активи	Зобов'язання	Активи	Зобов'язання
Договори в іноземній валюті								
Свопи/форварди	978 415	(979 034)	888	(1 507)	1 291 357	(1 294 240)	869	(3 752)
Споти	2 970 906	(2 965 582)	9 687	(4 363)	71 220	(71 202)	41	(23)
Всього похідні активи/ (зобов'язання)			10 575	(5 870)			910	(3 775)

10. Кредити клієнтам та фінансовий лізинг

Кредити клієнтам та фінансовий лізинг включають:

	30 вересня 2018	31 грудня 2017
Юридичні особи	36 032 940	34 097 305
МСБ	3 726 313	2 048 098
Фізичні особи	6 689 957	5 907 660
Всього кредити клієнтам та фінансовий лізинг	46 449 210	42 053 063
Мінус – очікувані кредитні збитки/резерв під зменшення корисності	(9 310 421)	(8 406 630)
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	37 138 789	33 646 433

Станом на 30 вересня 2018 року загальний обсяг заборгованості за кредитними угодами, за якими проводилась реструктуризація та які не є простроченими, становив 1 534 119 тис. грн. (2017: 1 641 731 тис. грн.).

Протягом 9 місяців 2018 року, Банком здійснювалось погашення кредитів клієнтам за рахунок заставного майна. Вартість заставного майна, що було використано для погашення кредитів клієнтам, наведена нижче:

- ▶ 32 573 тис. грн., в подальшому обліковується як інше майно (2017: 15 736 тис. грн.).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Очікувані кредитні збитки /резерв під зменшення корисності за кредитами клієнтам та фінансовим лізингом

Зміни очікуваних кредитних збитків були такими:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2018	322 733	498 503	3 760 702	4 581 938
Нові активи	56 043	309 138	84 561	449 742
Погашені активи	(43 974)	(315 693)	(57 525)	(417 192)
Переведення у стадію 1	(172 327)	151	-	(172 176)
Переведення у стадію 2	248 640	1 974	-	250 614
Переведення у стадію 3	166 096	253 264	74 928	494 288
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	<i>242 409</i>	<i>255 389</i>	<i>74 928</i>	<i>572 726</i>
Зміна знецінених відсотків	-	-	145 505	145 505
Списано	-	-	(311 302)	(311 302)
На 30 вересня 2018	577 211	747 337	3 696 869	5 021 417
МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2018	15 197	1 274	95 224	111 695
Нові активи	17 267	14 750	9 706	41 723
Погашені активи	(1 588)	(975)	(7 205)	(9 768)
Переведення у стадію 1	3 681	(43)	(42)	3 596
Переведення у стадію 2	3 847	(33)	-	3 814
Переведення у стадію 3	7 330	400	(937)	6 793
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	<i>14 858</i>	<i>324</i>	<i>(979)</i>	<i>14 203</i>
Зміна знецінених відсотків	-	-	(128)	(128)
Списано	-	-	(12 605)	(12 605)
На 30 вересня 2018	45 734	15 373	84 012	145 119
Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2018	5 603	1 940	4 501 627	4 509 170
Нові активи	8 629	576	3 565	12 770
Погашені активи	(4)	(281)	(32 875)	(33 160)
Переведення у стадію 1	5 608	(561)	(10 146)	(5 099)
Переведення у стадію 2	1 621	40	(95)	1 566
Переведення у стадію 3	9 671	3 366	(126)	12 911
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	<i>16 900</i>	<i>2 845</i>	<i>(10 367)</i>	<i>9 378</i>
Зміна знецінених відсотків	63	(4)	23 203	23 262
Списано	(373)	(5)	(377 157)	(377 535)
На 30 вересня 2018	30 818	5 071	4 107 996	4 143 885

Рух резерву під зменшення корисності кредитів клієнтам та фінансового лізингу за категоріями є таким:

	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Всього
На 1 січня 2017	3 314 384	203 304	4 217 169	7 734 857
(Відновлено) / нараховано	705 785	(36 699)	(116 910)	552 176
Списано	(8 436)	(9 348)	(17 006)	(34 790)
На 30 вересня 2017	4 011 733	157 257	4 083 253	8 252 243

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Застава

У наступній таблиці представлено аналіз загальної суми кредитного портфелю за типами забезпечення:

Тип забезпечення	30 вересня 2018				31 грудня 2017			
	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Всього	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Всього
Знецінені кредити								
Депозити	1 500	–	2	1 502	1 675	–	–	1 675
Нерухомість	1 719 857	81 741	604 567	2 406 165	788 861	75 919	201 466	1 066 246
Інші активи	1 577 227	25 126	52 719	1 655 072	299 426	4 342	933	304 701
Без забезпечення	2 121 141	55 421	3 498 720	5 675 282	2 527 461	74 491	4 061 297	6 663 249
Всього знецінених кредитів	5 419 725	162 288	4 156 008	9 738 021	3 617 423	154 752	4 263 696	8 035 871
Кредити без ознак зменшення корисності								
Депозити	726 570	160 277	307	887 154	739 440	54 185	385	794 010
Нерухомість	15 143 513	2 090 903	796 784	18 031 200	11 809 383	927 733	700 589	13 437 705
Інші активи	8 939 198	1 061 738	1 066 388	11 067 324	15 608 341	814 698	446 804	16 869 843
Без забезпечення	5 803 934	251 107	670 470	6 725 511	2 322 718	96 730	496 186	2 915 634
Всього кредитів без спеціально виявлених ознак зменшення корисності	30 613 215	3 564 025	2 533 949	36 711 189	30 479 882	1 893 346	1 643 964	34 017 192
Всього	36 032 940	3 726 313	6 689 957	46 449 210	34 097 305	2 048 098	5 907 660	42 053 063

Представлені у цій таблиці суми відображають балансову вартість кредитів до вирахування суми очікуваних кредитних зитків/резерву під зменшення корисності, а не справедливую вартість застави. Банк оцінює справедливую вартість застави під час: надання кредиту, зміни структури застави за кредитним договором, реалізації застави у разі неспроможності позичальника погасити кредит, а також у випадках та з регулярністю, передбаченою законодавством України.

На 30 вересня 2018 року інші активи включають рухоме майно, товари в обігу, та інше.

У наступній таблиці представлено структуру кредитів та фінансовий лізинг в розрізі сегментів клієнтів та валюти заборгованості:

Тип клієнтів	30 вересня 2018				31 грудня 2017			
	В іноземній валюті	В національній валюті	Всього	Знецінені	В іноземній валюті	В національній валюті	Всього	Знецінені
Державні підприємства	2 601 690	9 752 039	12 353 729	823 423	4 381 852	10 535 874	14 917 726	4 434
Корпоративні клієнти	13 272 895	10 444 431	23 717 326	4 596 301	11 295 194	7 935 851	19 231 045	3 612 988
Мікро	93 059	458 973	552 032	40 046	450 694	345 553	796 247	88 951
Малі та Середні	1 926 846	1 209 320	3 136 166	122 242	693 999	506 386	1 200 385	65 802
Фізичні особи	3 689 053	3 000 904	6 689 957	4 156 007	3 796 194	2 111 466	5 907 660	4 263 696
Всього	21 583 543	24 865 667	46 449 210	9 738 019	20 617 933	21 435 130	42 053 063	8 035 871

У наступній таблиці представлено структуру кредитів в розрізі сегментів клієнтів та строків кредитів:

Тип клієнтів	30 вересня 2018			31 грудня 2017		
	До одного року	Понад один рік	Всього	До одного року	Понад один рік	Всього
Державні підприємства	11 105 022	1 248 707	12 353 729	14 089 015	828 711	14 917 726
Корпоративні клієнти	11 256 340	12 460 986	23 717 326	6 828 489	12 402 556	19 231 045
Мікро	214 819	337 213	552 032	86 557	709 690	796 247
Малі та Середні	1 025 350	2 110 816	3 136 166	150 807	1 049 578	1 200 385
Фізичні особи	3 454 199	3 235 758	6 689 957	2 434 929	3 472 731	5 907 660
Всього	27 055 730	19 393 480	46 449 210	23 589 797	18 463 266	42 053 063

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 30 вересня 2018 року кредити клієнтам та фінансовий лізинг у сумі 15 276 879 тис. грн., були надані десятию найбільшим позичальникам/групам пов'язаних контрагентів Банку (32,89% від загальної суми кредитів клієнтам) (2017: 18 646 272 тис. грн., або 44,34%).

Кредити надаються головним чином клієнтам, що здійснюють діяльність на території України у таких галузях економіки:

	30 вересня 2018	31 грудня 2017
Електроенергетика	9 881 333	9 999 455
Фізичні особи	6 689 957	5 907 660
Транспортування газу	5 907 810	6 084 630
Сільське господарство та харчова промисловість	5 474 180	4 962 347
Торгівля	4 982 761	4 420 899
Виробництво	3 532 824	3 160 044
Нерухомість	3 073 971	2 868 251
Сфера обслуговування	3 028 655	2 402 605
Будівництво	2 042 995	543 085
Металургія	875 467	1 133 544
Транспорт	853 139	463 726
Фінансові послуги	68 963	72 739
Інше	37 155	34 078
Всього	46 449 210	42 053 063

Станом на 30 вересня 2018 року та 31 грудня 2017 року кредити клієнтам включають угоди фінансового лізингу з метою придбання транспортних засобів та обладнання клієнтами Банку у сумі 270 123 тис. грн. та 55 161 тис. грн., відповідно, як наведено у нижчеазначеній таблиці:

	30 вересня 2018			31 грудня 2017		
	Юридичні особи	МСБ	Всього	Юридичні особи	МСБ	Всього
До одного року						
Кредити клієнтам за угодами фінансового лізингу	-	27 180	27 180	-	-	-
Мінус – резерв під зменшення корисності	-	(59)	(59)	-	-	-
Короткострокові кредити клієнтам за угодами фінансового лізингу	-	27 121	27 121	-	-	-
Понад один рік						
Кредити клієнтам за угодами фінансового лізингу	122 837	182 258	305 095	-	39 033	39 033
Мінус – резерв під зменшення корисності	(1 943)	(1 524)	(3 458)	-	-	-
Довгострокові кредити клієнтам за угодами фінансового лізингу	120 903	180 734	301 637	-	39 033	39 033
Всього кредити клієнтам за угодами фінансового лізингу	120 903	207 855	328 758	-	39 033	39 033

У наступній таблиці представлено структуру забезпечення за кредитами клієнтам за угодами фінансового лізингу у розрізі галузі економіки та сегментів клієнтів Банку:

	30 вересня 2018		31 грудня 2017	
	Юридичні особи	МСБ	Юридичні особи	МСБ
Виробництво	-	13 543	-	-
Сільське господарство та харчова промисловість	660	-	-	-
Сфера обслуговування	121 903	4 231	-	-
Торгівля	275	-	-	-
Транспорт	-	191 663	-	55 161
	122 837	209 437	-	55 161

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

11. Інвестиції, наявні для продажу

Інвестиції, наявні для продажу, включають:

	<u>30 вересня 2018</u>	<u>31 грудня 2017</u>
Облігації внутрішньої державної позики (ОВДП)	22 573 612	19 675 154
Державна іпотечна установа	901 456	890 190
Муніципальні облігації	303 200	-
Акції підприємств	11 462	11 319
Інвестиції, наявні для продажу	<u>23 789 730</u>	<u>20 576 663</u>

Станом на 30 вересня 2018 року загальна накопичена сума очікуваних кредитних збитків/збитків від зменшення корисності, визнана стосовно інвестицій, склала 31 969 тис. грн. (2017: 59 380 тис. грн.)

Станом на 30 вересня 2018 року облігації підприємств справедливою вартістю 674 414 тис. грн. (2017: 690 132 тис. грн.) були передані у заставу як забезпечення довгострокових позик, отриманих від Національного банку України.

Станом на 30 вересня 2018 року ОВДП справедливою вартістю 3 456 184 тис. грн. (2017: нуль тис. грн.) були передані в заставу за кредитами овернайт, отриманих від Національного банку України.

Станом на 30 вересня 2018 року ОВДП справедливою вартістю 346 335 тис. грн. (2017: 381 663 тис. грн.) були передані в заставу за довгостроковим кредитом, отриманим від однієї кредитної установи (Примітка 17).

Станом на 30 вересня 2018 року ОВДП справедливою вартістю 108 739 тис. грн. (2017: нуль тис. грн.) були передані в заставу за коштами за угодами РЕПО, укладеними з однією кредитною установою (Примітка 17).

12. Активи, утримувані для продажу

Станом на 30 вересня 2018 року активи, утримувані для продажу справедливою вартістю 13 552 тис. грн. (2017: 60 508 тис. грн.) були отримані в рахунок погашення заборгованості клієнтів Банку:

	Земельні ділянки	Нежитлова нерухомість	Житлова нерухомість	Майнові права на нерухоме майно	Рухоме майно	Всього
Вартість						
На 1 січня 2018	3 091	13 427	43 647	-	343	60 508
Рекласифікація до статті «Інше майно»	(580)	-	(713)	-	-	(1 293)
Реалізація	(1 891)	(2 827)	(40 945)	-	-	(45 663)
На 30 вересня 2018	<u>620</u>	<u>10 600</u>	<u>1 989</u>	-	<u>343</u>	<u>13 552</u>
	Земельні ділянки	Нежитлова нерухомість	Житлова нерухомість	Майнові права на нерухоме майно	Рухоме майно	Всього
Вартість						
На 1 січня 2017	366 527	594 657	130 529	36 706	890	1 129 309
Надходження	3 040	34 921	2 703	-	343	41 007
Рекласифікація до статті «Основні засоби та нематеріальні активи»	(113 481)	(283 925)	-	-	(890)	(398 296)
Рекласифікація до статті «Інше майно»	(183 142)	(289 682)	(58 502)	(36 706)	-	(568 032)
Переоцінка	(11 027)	(22 864)	(151)	-	-	(34 042)
Реалізація	(58 826)	(19 680)	(30 932)	-	-	(109 438)
На 31 грудня 2017	<u>3 091</u>	<u>13 427</u>	<u>43 647</u>	-	<u>343</u>	<u>60 508</u>

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

13. Оподаткування

Витрати з податку на прибуток включають:

	9 місяців, що закінчилися 30 вересня 2018	9 місяців, що закінчилися 30 вересня 2017
Зміни відстрочених податків – виникнення та сторнування тимчасових різниць	138 074	63 758
Витрати з податку на прибуток	138 074	63 758

Нижче наведений розрахунок для приведення витрат з податку на прибуток, розрахованих за діючими ставками оподаткування, у відповідність до фактичного витрат з податку на прибуток:

	9 місяців, що закінчилися 30 вересня 2018	9 місяців, що закінчилися 30 вересня 2017
Прибуток до оподаткування	563 373	314 055
Нормативна ставка податку	18%	18%
Теоретичні витрати з податку на прибуток при застосуванні нормативної ставки	101 407	56 530
Витрати, які не враховуються при оподаткуванні	84 183	37 254
Коригування податкової бази через перегляд тимчасових різниць та змін у законодавстві	12 107	3 241
Зміни у невизначених відстрочених податкових активах	(59 623)	(33 267)
Витрати з податку на прибуток	138 074	63 758

Станом на 30 вересня 2018 та 30 вересня 2017 років відстрочені податкові активи і зобов'язання та їх рух за відповідні періоди включають:

	Виникнення та сторнування тимчасових різниць			Виникнення та сторнування тимчасових різниць		
	У звіті про прибутки та збитки	У складі власного капіталу	9 місяців, що закінчилися 30 вересня 2018	У звіті про прибутки та збитки	У складі власного капіталу	9 місяців, що закінчилися 30 вересня 2017
Податковий ефект неоподатковуваних тимчасових різниць						
Нарахування та резерви	-	-	-	40 748	-	(13 583)
Основні засоби та нематеріальні активи	4 958	-	49 510	(1 980)	-	24 310
Резерви відпустки	-	-	-	(1 175)	-	-
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	(202 655)	-	274 784	(134 618)	-	566 062
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання), загальна сума	(197 697)	-	324 294	(97 025)	-	576 789
Невизнані відстрочені податкові активи	59 623	-	(274 784)	33 267	-	(557 986)
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання)	(138 074)	-	49 510	(63 758)	-	18 803
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання), чиста сума	(138 074)	-	49 510	(63 758)	-	18 803

Складання та надання фінансової звітності та податкової декларації з податку на прибуток підприємств відбувається в різні терміни. Внаслідок цього, між даними фінансового та податкового обліків можуть виникнути несуттєві відмінності. Дані відмінності знайдуть відображення в податковому обліку в наступному звітному періоді.

Відповідно до норм чинного податкового законодавства України, податковий облік будується виключно за правилами міжнародних стандартів фінансової звітності та ведеться відповідно до норм Податкового кодексу України. Об'єктом оподаткування податком на прибуток – є фінансовий результат до оподаткування, визначений у фінансової звітності Банку відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності,

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

скоригований на різниці, які визначені нормами Податкового кодексу України. Таким чином, податковий облік здійснюється на підставі бухгалтерського обліку з послідовними податковими коригуваннями з метою своєчасного та достовірного складання податкової звітності.

14. Резерв під юридичні ризики

Резерв під юридичні ризики відноситься до іншого майна Банку, права власності за яким ймовірно будуть втрачені, а також за позовами, за якими існує ймовірність понесення Банком збитків.

Зміна резерву під юридичні ризики була такою:

	<i>Резерв під юридичні ризики</i>
На 31 грудня 2017	7 669
Нараховано/(сторновано)	102 349
Списано	(7 851)
На 30 вересня 2018	102 167
	<i>Резерв під юридичні ризики</i>
На 31 грудня 2016	-
Нараховано	-
Списано	-
На 30 вересня 2017	-

15. Інші активи та зобов'язання

	30 вересня 2018	31 грудня 2017
Інші активи включають:		
Дебіторська заборгованість за цінними паперами	594 546	578 266
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	290 148	34 091
Передоплати	155 361	159 389
Дебіторська заборгованість за майновими правами	97 621	100 001
Розрахунки за платіжними картками	94 609	102 364
Інші нараховані доходи	73 297	44 832
Грошові кошти та банківські метали, які знаходяться на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та на не підконтрольних українській владі територіях Луганської і Донецької областей	50 419	51 081
Інша дебіторська заборгованість за операціями з банками	36 886	38 071
Дебіторська заборгованість за операціями з кредитними картками	26 860	163 969
Запаси	24 151	22 679
Податки до відшкодування, крім податку на прибуток	10 232	466
Заборгованість працівників	2 219	2 047
Інше	4 613	17 209
	1 460 962	1 314 465
Мінус резерв під зменшення корисності інших активів	(763 938)	(730 809)
Інші активи	697 024	583 656

Резерв під зменшення корисності інших активів зменшує балансову вартість відповідних активів.

Зміна резерву під зменшення корисності інших активів була такою:

	<i>Інші активи</i>
На 31 грудня 2017	759 061
Нараховано/(сторновано)	2 743
Відновлення	2 332
Списано	(198)
На 30 вересня 2018	763 938

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	Інші активи
На 31 грудня 2016	426 921
Нараховано	5 259
Списано	(914)
На 30 вересня 2017	431 266

Інші зобов'язання включають:

	30 вересня 2018	31 грудня 2017
Зобов'язання за фінансовим лізингом	293 392	35 053
Нарахування за невикористаними відпустками	100 305	86 342
Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами	97 727	44 157
Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами щодо купівлі-продажу іноземної валюти, банківських та дорогоцінних металів	83 571	58 508
Кредиторська заборгованість за податками та обов'язковими платежами, крім податку на прибуток	46 335	35 955
Кредиторська заборгованість за розрахунками з працівниками	37 364	825
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	35 370	29 768
Нараховані витрати за розрахунково-касове обслуговування	11 191	11 355
Оренда приміщень	8 682	8 298
Ремонт та обслуговування основних засобів	5 472	4 845
Послуги зв'язку	3 555	3 354
Утримання приміщень	3 539	2 744
Кредиторська заборгованість за операціями з пластиковими картками	3 371	75
Кредиторська заборгованість за операціями з банками	3 145	156
Кредиторська заборгованість перед центром обробки операцій з пластиковими картками	3 071	1 486
Кредиторська заборгованість з придбання активів	1 286	6 423
Винагорода партнерам за залучення клієнтів	1 134	2 408
Інше	42 111	35 843
Інші зобов'язання	780 621	367 595

16. Кошти Національного банку України

Позики, отримані від Національного банку України включають:

	Термін погашення	30 вересня 2018	31 грудня 2017
Довгострокові кредити, що отримані шляхом рефінансування	30 квітня 2019	184 461	206 645
	31 серпня 2018	-	207 459
Кредити овернайт, що отримані шляхом рефінансування	1 жовтня 2018	3 004 931	-
Всього позик, отриманих від Національного банку України		3 189 392	414 104

Станом на 30 вересня 2018 року процентна ставка за коштами Національного банку України становила 7,0% річних (2017: 7,0% річних).

Відсоткові ставки за позиками, отриманими від Національного банку України, встановлені на рівні облікової ставки Національного банку України на дату отримання позик плюс 0,5% та можуть бути змінені тільки у разі зниження облікової ставки Національного банку України.

Станом на 30 вересня 2018 року облікова ставка Національного банку України становила 18,0% (2017: 14,5%).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

17. Кошти кредитних установ

Кошти кредитних установ включають:

	30 вересня 2018	31 грудня 2017
Строкові депозити та кредити	2 496 324	385 888
Поточні рахунки	2 059 114	1 520 590
Кошти за угодами РЕПО	100 125	-
Інші кошти кредитних установ	45 510	40 452
Кошти кредитних установ	4 701 073	1 946 930

Станом на 30 вересня 2018 року кошти кредитних установ включають залишки у сумі 2 636 223 тис. грн. (56,08%), що були залучені від трьох банків (2017: залишки у сумі 1 078 729 тис. грн. (55,41%), що були залучені від двох банків).

Станом на 30 вересня 2018 року довгостроковий кредит, отриманий від однієї кредитної установи був забезпечений ОВДП справедливою вартістю 346 335 тис. грн. (2017: 381 663 тис. грн.) (Примітка 11).

Станом на 30 вересня 2018 року кошти за угодами РЕПО від однієї кредитної установи були забезпечені ОВДП справедливою вартістю 108 739 тис. грн. (2017: нуль) (Примітка 11).

18. Кошти клієнтів

Кошти клієнтів включають:

	30 вересня 2018	31 грудня 2017
Поточні рахунки		
- Юридичні особи	28 399 571	27 791 704
- Фізичні особи	3 875 968	3 706 143
- Бюджетні організації	212 209	140 369
	32 487 748	31 638 216
Строкові депозити		
- Юридичні особи	14 355 465	16 048 185
- Фізичні особи	16 058 868	12 959 717
- Бюджетні організації	5 751 115	-
	36 165 448	29 007 902
Кошти клієнтів	68 653 196	60 646 118

Станом на 30 вересня 2018 року кошти клієнтів у сумі 22 210 170 тис. грн. (32,25%) включали заборгованість перед десятима найбільшими клієнтами Банку (2017: 22 083 988 тис. грн. (36,41%)).

Аналіз коштів клієнтів за галузями є таким:

	30 вересня 2018	31 грудня 2017
Фізичні особи	19 934 836	16 665 860
Сфера обслуговування	18 450 543	12 648 426
Транспорт	9 313 765	11 589 052
Енергетика	4 146 480	2 650 078
Виробництво	2 689 652	3 033 086
Торгівля	2 301 346	2 365 471
Металургія	2 250 317	1 416 038
Страховання	1 912 921	2 000 632
Будівництво	1 030 472	880 916
Фінансові послуги	1 002 919	1 465 247
Сільське господарство та харчова промисловість	833 794	1 152 159
Інше	4 786 151	4 779 153
Кошти клієнтів	68 653 196	60 646 118

Станом на 30 вересня 2018 року до категорії «Інше» включені кошти юридичних осіб-нерезидентів у сумі 4 652 295 тис. грн. (2017: 4 643 559 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2018 року кредити клієнтів забезпечені коштами клієнтів на суму 888 656 тис. грн. (2017: 795 685 тис. грн.) (Примітка 10).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 30 вересня 2018 року коштами клієнтів забезпечені фінансові договірні та умовні зобов'язання на суму 3 316 799 тис. грн. (2017: 1 896 871 тис. грн.) (Примітка 20).

19. Власний капітал**Статутний капітал**

Станом на 30 вересня 2018 року випущений статутний капітал складався з 13 836 522 922 простих акцій та 477 078 привілейованих акцій (2017: 13 836 522 922 простих акцій та 477 078 привілейованих акцій) номінальною вартістю 1 грн. кожна. Прості акції наділяють правами участі у загальних зборах акціонерів, отримання дивідендів та у разі ліквідації Банку отримувати частину майна Банку або його вартості пропорційно до вартості належних їм акцій Банку в черговості і порядку, передбаченому законодавством України і статутом Банку. Акціонери-власники привілейованих акцій мають право голосу у окремих випадках згідно статуту та мають право на отримання щорічного фіксованого дивіденду, за винятком випадків, передбачених законодавством.

Кількість випущених і повністю сплачених акцій:

	Кількість акцій, тис.		Номінальна вартість, тис. грн.		Номінальна вартість, тис. грн.	Всього, тис. грн.
	Прості	Привілей- овані	Прості	Привілей- овані		
На 31 грудня 2016	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000
Випущені та зареєстровані акції	–	–	–	–	–	–
На 31 грудня 2017	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000
Випущені та зареєстровані акції	–	–	–	–	–	–
На 30 вересня 2018	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000

Рух за статтями інших резервів

Рух за статтями інших резервів був таким:

	Резерв переоцінки інвестицій, наявних для продажу		Всього
	Резерв переоцінки основних засобів	Резерв переоцінки основних засобів	
На 31 грудня 2016	360 907	232 508	593 415
Переоцінка основних засобів	(8 935)	–	(8 935)
Податок на прибуток, пов'язаний із переоцінкою основних засобів	1 608	–	1 608
Збитки від інвестицій, наявних для продажу	–	(293 078)	(293 078)
Переведення в результаті вибуття активів	(14 586)	–	(14 586)
На 31 грудня 2017	338 994	(60 570)	278 424
Переведення в результаті вибуття активів	(1 052)	–	(1 052)
Збитки від інвестицій, наявних для продажу	–	(442 561)	(442 561)
Коригування суми переоцінки за інвестиціями, наявними для продажу за МСФЗ 9 та інші рекласифікації	–	(33 167)	(33 167)
На 30 вересня 2018	337 942	(536 298)	(198 356)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

20. Договірні та умовні зобов'язання**Юридичні аспекти**

В ході звичайного ведення операцій, Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво Банку вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок судових процесів, не матиме суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Банку (Примітка 14).

Оподаткування

Для української системи оподаткування характерними є наявність численних податків та законодавство, яке часто змінюється. Податкове законодавство є часто невизначеним, може мати різне трактування, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між органами фіскальної служби, уповноваженими організаціями, компаніями та іншими державними установами. Податкові декларації підлягають перевірці з боку органів влади, які згідно із законодавством уповноважені застосовувати штрафні санкції, а також стягувати пеню. Ці факти створюють в Україні значно серйозніші податкові ризики, ніж ті, які є типовими для країн з більш розвиненими системами оподаткування.

Керівництво вважає, що воно виконує всі вимоги чинного податкового законодавства. Проте не може існувати впевненості у тому, що податкові органи не матимуть іншої думки щодо відповідності Банку чинному податковому законодавству і не застосують штрафні санкції. У цій фінансовій звітності не був створений резерв на потенційні штрафні санкції, пов'язані з оподаткуванням, оскільки станом на 30 вересня 2018 року керівництво Банку вважає, що його тлумачення відповідного законодавства, і позиція Банку стосовно податкових питань буде підтримана.

Договірні та умовні зобов'язання

Станом на 30 вересня 2018 та 31 грудня 2017 років договірні та умовні фінансові зобов'язання включали:

	30 вересня 2018	31 грудня 2017
Зобов'язання з надання кредитів	3 860 161	3 000 000
Гарантії	4 674 539	3 064 056
Акредитиви	2 474 434	1 149 618
Гарантії за векселями	15 387	-
Всього	11 024 521	7 213 674

Станом на 30 вересня 2018 та 31 грудня 2017 років зобов'язання з надання кредитів є відкличними зобов'язаннями перед стратегічними клієнтами Банку.

Зміни очікуваних збитків за гарантіями були такими:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2018	5 105	139	142 752	147 996
Нові гарантії	4 300	17 221	1 178	22 699
Гарантії, строк дії яких закінчився	(639)	-	(944)	(1 583)
Переведення у стадію 1	(497)	955	-	458
Переведення у стадію 2	70 969	495	-	71 464
Переведення у стадію 3	-	-	(111 024)	(111 024)
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	<i>70 472</i>	<i>1 450</i>	<i>(111 024)</i>	<i>(39 102)</i>
На 30 вересня 2018	79 238	18 810	31 962	130 010
МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2018	59	-	-	59
Нові гарантії	26	-	-	26
Гарантії, строк дії яких закінчився	(51)	-	-	(51)
Переведення у стадію 1	(5)	-	-	(5)
Переведення у стадію 2	-	-	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	-	-
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	<i>(5)</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>(5)</i>
На 30 вересня 2018	29	-	-	29

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2018	-	-	-	-
Нові гарантії	-	-	-	-
Гарантії, строк дії яких закінчився	-	-	-	-
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	-	-	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	-	-
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	-	-	-	-
На 30 вересня 2018	-	-	-	-

Зміни очікуваних збитків за договірними зобов'язаннями були такими:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2018	-	22 233	60 000	82 233
Нові зобов'язання	-	3 357	19 952	23 309
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	-	(118)	-	(118)
Переведення у стадію 1	-	(1)	-	(1)
Переведення у стадію 2	348 394	(11 801)	-	336 593
Переведення у стадію 3	3	(5 243)	(59 150)	(64 390)
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	348 397	(17 045)	(59 150)	272 202
На 30 вересня 2018	348 397	8 427	20 802	377 626

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2018	-	300	2 302	2 602
Нові зобов'язання	-	1 922	-	1 922
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	-	(205)	(2 044)	(2 249)
Переведення у стадію 1	-	(1)	-	(1)
Переведення у стадію 2	2	(93)	-	(91)
Переведення у стадію 3	-	-	2	2
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	2	(94)	2	(90)
На 30 вересня 2018	2	1 923	260	2 185

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2018	-	64	16 465	16 529
Нові зобов'язання	-	9	372	381
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	-	(15)	(2 342)	(2 357)
Переведення у стадію 1	-	(24)	(2 714)	(2 738)
Переведення у стадію 2	152	6	(104)	54
Переведення у стадію 3	4 358	1 298	(1 746)	3 910
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	4 510	1 280	(4 564)	1 226
На 30 вересня 2018	4 510	1 338	9 931	15 779

	Гарантії і договірні зобов'язання
На 31 грудня 2016	60 504
Нараховано	146 631
На 30 вересня 2017	207 135

Забезпечення за позовами, гарантіями та договірними зобов'язаннями відображаються у складі зобов'язань.

Станом на 30 вересня 2018 року фінансові договірні та умовні зобов'язання забезпечені грошовими коштами на суму 3 316 799 тис. грн. (2017: 1 896 871 тис. грн.) (Примітка 18).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

21. Чисті комісійні доходи

Чисті комісійні доходи включають:

	9 місяців, що закінчились 30 вересня 2018	9 місяців, що закінчились 30 вересня 2017
Розрахункові операції	443 589	353 428
Агентські операції на валютному ринку	83 214	56 820
Гарантії та акредитиви	59 180	39 961
Операції з цінними паперами	2 920	1 789
Інше	84 333	44 691
Комісійні доходи	673 236	496 689
Розрахункові операції	(130 305)	(99 981)
Гарантії та акредитиви	(5 869)	(7 056)
Агентські операції на валютному ринку	(1 998)	(1 609)
Інше	(6 138)	(15)
Комісійні витрати	(144 310)	(108 661)
Чисті комісійні доходи	528 926	388 028

22. (Збитки)/прибутки від торгових цінних паперів

(Збитки)/прибутки від торгових цінних паперів, визнані у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, включають:

	9 місяців, що закінчились 30 вересня 2018	9 місяців, що закінчились 30 вересня 2017
Чисті прибутки від продажу торгових цінних паперів	268	425
(Збитки)/прибутки від переоцінки торгових цінних паперів	(3 609)	7 582
(Збитки)/прибутки від торгових цінних паперів	(3 341)	8 007

23. Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу

Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу, визнані у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, включають:

	9 місяців, що закінчились 30 вересня 2018	9 місяців, що закінчились 30 вересня 2017
Прибутки від продажу інвестицій, наявних для продажу	16 201	42 839
Формування резервів під зменшення корисності інвестицій, наявних для продажу	(5 729)	(605)
Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	10 472	42 234

24. Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами

Чисті прибутки / (збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами включають:

	9 місяців, що закінчились 30 вересня 2018	9 місяців, що закінчились 30 вересня 2017
Чисті (збитки)/прибутки від торгових операцій	(48 716)	54 653
Прибутки/(збитки) від курсових різниць	118 035	(88 269)
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	69 319	(33 616)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

25. Інші доходи

В процесі роботи Банку мають місце випадки, коли на рахунках, що підлягають закриттю, є залишки коштів, за якими клієнт не звертається. Стаття «Дохід від набутого право власності на кошти клієнтів» представлена доходом, який Банк визнав за коштами клієнтів згідно з Цивільним кодексом України, в результаті закінчення строку набувальної давності за даними залишками коштів.

	9 місяців, що закінчились 30 вересня 2018	9 місяців, що закінчились 30 вересня 2017
Коригування доходів попередніх періодів	–	58 118
Комісія від страхових компаній та банків	57 772	13 142
Погашення придбаних знецінених фінансових активів	12 877	1 069
Відшкодування витрат за комунальні послуги стосовно приміщень, наданих в оренду	7 152	1 657
Штрафи отримані	6 568	23 319
Позитивний результат від продажу активів, утримуваних для продажу, та іншого майна	4 154	9 327
Позитивний результат від продажу основних засобів та нематеріальних активів	1 840	41 655
Відшкодування судових витрат	2 169	323
Дохід від дострокової виплати строкових депозитів клієнтів	1 504	534
Дохід від набутого права власності на кошти клієнтів	737	1 624
Відшкодування реєстраційних витрат	720	376
Повернення раніше списаних активів	664	858
Інше	6 595	10 540
Всього інші доходи	102 752	162 542

26. Витрати на персонал та інші операційні витрати

Витрати на персонал та інші операційні витрати включають:

	9 місяців, що закінчились 30 вересня 2018	9 місяців, що закінчились 30 вересня 2017
Заробітна плата та премії	682 004	526 544
Нарахування на фонд заробітної плати	120 080	89 979
Інші витрати на персонал	38 118	164
Витрати на персонал	840 202	616 687
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	97 360	81 005
Ремонт та обслуговування основних засобів	82 545	76 606
Вартість професійних послуг	81 853	75 156
Послуги зв'язку	72 590	20 425
Офісні витрати	61 480	76 814
Податки, крім податку на прибуток	38 000	26 419
Оренда та утримання приміщень	36 884	32 488
Благодійна діяльність	30 474	23 846
Супровід програмного забезпечення	29 191	16 677
Витрати на охорону	18 636	15 348
Маркетинг та реклама	11 346	37 745
Винагорода партнерам за залучення клієнтів	11 240	10 073
Витрати на інкасацію цінностей	9 390	4 354
Витрати на відрядження	6 247	7 436
Витрати на виконання судових рішень	–	11 779
Інше	29 652	30 702
Інші операційні витрати	616 888	546 873

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

27. Управління ризиками

Система управління ризиками Банку сформована з урахуванням його розміру, бізнес-моделі, масштабу діяльності, видам та складності операцій. Система управління ризиками включає: ідентифікацію ризику, оцінку ризику, пом'якшення та лімітування або уникнення ризику, моніторинг та контроль ризику, стрес-тестування, оцінка достатності капіталу та ліквідності.

Структура управління ризиками

Наглядова рада

Наглядова рада визначає і затверджує стратегію управління ризиками, кредитну політику, політики управління окремими ризиками, план забезпечення безперервної діяльності, план фінансування в кризових ситуаціях, визначає ризик-апетит та встановлює граничні розміри ризиків, здійснює контроль за ефективністю функціонування системи управління ризиками, визнає джерела капіталізації та іншого фінансування Банку.

Комітет з управління ризиками Наглядової ради

Комітет з управління ризиками Наглядової ради забезпечує наявність та підтримання в актуальному стані актів внутрішнього регулювання, що регламентують процес управління ризиками та кредитну політику Банку, здійснює регулярний моніторинг та аналіз поточного профілю ризиків, що приймаються Банком, здійснює контроль за дотриманням граничних показників ризиків, що встановлені Наглядовою радою.

Правління

Правління відповідає за загальний підхід до управління ризиками і за впровадження стратегій та принципів управління ризиками, затверджених Наглядовою радою. Правління Банку делегує повноваження щодо оперативного управління ризиками колегіальним органам Банку та встановлює ліміти повноважень даних колегіальних органів.

Колегіальні органи Правління

Кредитна рада, кредитний комітет, комітет з методологічного забезпечення управління ризиками роздрібно, малого та мікробізнесу, комісія по роботі з проблемною заборгованістю позичальників, комісія з моніторингу кредитних операцій клієнтів, кредитні комісії дирекцій здійснюють управління кредитним ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління активами та пасивами здійснює управління ризиком ліквідності, процентним ризиком та ринковим ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління операційними ризиками здійснює управління операційним ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління інформаційною безпекою здійснює управління інформаційним ризиком як складовою операційного ризику в межах повноважень делегованих Правлінням

Департамент ризик-менеджменту

Департамент ризик-менеджменту забезпечує своєчасне виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування щодо суттєвих ризиків, готує та надає звіти щодо ризиків Наглядовій раді, Комітету з управління ризиками Наглядової ради, Правлінню, колегіальним органам Правління, розробляє та підтримує в актуальному стані методики, інструменти та моделі оцінки ризиків, забезпечує координацію роботи з питань управління ризиками з іншими структурними підрозділами Банку обчислює профіль ризику Банку, здійснює стрес-тестування, готує висновки для ухвалення кредитних рішень як щодо нових кредитів, так і щодо зміни умов за діючими/існуючими кредитами, готує висновки щодо ризиків, які притаманні новим продуктам до моменту їх впровадження для прийняття відповідних управлінських рішень

Ризик-апетит та граничні показники ризику

Наглядова рада щонайменше один раз на рік разом із затвердженням річного фінансового плану (бюджету) Банку або частіше у разі необхідності затверджує ризик-апетит Банку як сукупність граничних показників за кожним з видів ризику.

*(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)***Кредитний ризик**

Кредитний ризик – ймовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом взятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору.

Наглядовою радою затверджена Кредитна політика, яка визначає основні напрямки кредитування і регламентує основні принципи та умови прийняття кредитного ризику. Для управління ризиком концентрації кредитного портфелю Банк здійснює моніторинг структури кредитного портфелю і за необхідності встановлює відповідні ліміти.

Похідні фінансові інструменти

Кредитний ризик, пов'язаний із похідними фінансовими інструментами, обмежується їх номінальною сумою за відповідними договорами.

Ризики за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням

Банк надає своїм клієнтам гарантії, за якими Банк має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Суми таких платежів стягуються з клієнтів на умовах акредитиву. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Балансова вартість статей звіту про фінансовий стан, включаючи похідні фінансові інструменти, без урахування впливу зниження ризику внаслідок договорів про надання забезпечення, найбільш точно відображає максимальний розмір кредитного ризику.

По фінансовим інструментам, що оцінюються за справедливою вартістю, їх балансова вартість представляє собою поточну величину кредитної ризику, але не максимальний розмір ризику, який може виникнути в майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш докладна інформація про максимальний розмір кредитної ризику по кожному класу фінансових інструментів представлена в окремих примітках.

Знецінені кредити включають кредити оцінені індивідуально, а також кредити, які оцінені і на колективній основі, та за якими визнане зменшення корисності.

Кредитний рейтинг України, згідно з класифікацією міжнародних рейтингових агентств станом на 30 вересня 2018 року, відповідав рівню CCC (2017: CCC).

Інвестиції, наявні для продажу, а саме: облігації внутрішньої державної позики та муніципальні облігації, що не мають рейтингу, – були віднесені Банком до категорії нижче В-, виходячи з суверенного кредитного рейтингу України.

Інші залишки грошових коштів та їх еквівалентів, коштів у кредитних установах та інвестицій, наявних для продажу, класифікуються з урахуванням поточних кредитних рейтингів, присвоєних міжнародними рейтинговими агентствами. У випадку, якщо контрагент не мав встановленого міжнародного рейтингу на звітну дату, Банк використовував рейтинги, встановлені національними рейтинговими агентствами. Найвищий можливий рейтинг – ААА. Інвестиційний рівень фінансових активів відповідає рейтингам від ААА до ВВВ. Фінансові активи з рейтингом нижче ВВВ відносяться до спекулятивного рівня.

Далі представлена класифікація за кредитними рейтингами фінансових активів Банку, що мають такі рейтинги:

	<i>uaAAA – A-</i>	<i>uaBBB – B-</i>	<i>Нижче B-</i>	<i>Не мають рейтингу</i>	<i>30 вересня 2018</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	1 959 240	8 365 865	6 876 167	15 430	17 216 702
Кошти у кредитних установах	224 415	19 349	13 711	126 551	384 026
Похідні фінансові активи	-	9 687	-	888	10 575
Торгові цінні папери	-	-	53 366	-	53 366
Інвестиції, наявні для продажу	10	-	23 481 728	307 992	23 789 730

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	uaAAA – A-	uaBBB – B-	Нижче B-	Не мають рейтингу	31 грудня 2017
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	-	-	6 266 697	-	6 266 697
Кошти у кредитних установах	1 164 003	2 241 627	100	333 824	3 739 554
Похідні фінансові активи	-	50	-	860	910
Торгові цінні папери	-	-	315 094	-	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	7	-	20 573 555	3 101	20 576 663

Географічна концентрація

Нижче наведено інформацію про географічну концентрацію монетарних активів та зобов'язань:
30 вересня 2018

	Україна	Країни-члени ОЕСР	Банки країн СНД та інші іноземні банки	Всього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	8 337 818	10 277 507	32 481	18 647 806
Банківські метали	1 832	-	-	1 832
Кошти у кредитних установах	140 262	243 764	-	384 026
Похідні фінансові активи	10 575	-	-	10 575
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	37 138 789	-	-	37 138 789
Торгові цінні папери	53 366	-	-	53 366
Інвестиції, наявні для продажу	23 789 720	10	-	23 789 730
Інші активи	63 115	-	-	63 115
	69 535 477	10 521 281	32 481	80 089 239
Зобов'язання				
Кошти Національного банку України	3 189 392	-	-	3 189 392
Кошти кредитних установ	2 705 493	1 995 580	-	4 701 073
охідні фінансові зобов'язання	5 870	-	-	5 870
Кошти клієнтів	68 653 196	-	-	68 653 196
Резерви під гарантії та зобов'язання	627 796	-	-	627 796
Інші зобов'язання	478 061	-	-	478 061
	75 659 808	1 995 580	-	77 655 388
Різниця між активами та зобов'язаннями	(6 124 331)	8 525 701	32 481	2 433 851

31 грудня 2017

	Україна	Країни-члени ОЕСР	Банки країн СНД та інші іноземні банки	Всього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	7 264 287	-	-	7 264 287
Банківські метали	7 958	-	-	7 958
Кошти у кредитних установах	352 773	3 318 528	68 253	3 739 554
Похідні фінансові активи	910	-	-	910
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	33 646 433	-	-	33 646 433
Торгові цінні папери	315 094	-	-	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	20 576 656	7	-	20 576 663
Інші активи	189 054	-	-	189 054
	62 353 165	3 318 535	68 253	65 739 953
Зобов'язання				
Кошти Національного банку України	414 104	-	-	414 104
Кошти кредитних установ	1 946 930	-	-	1 946 930
Похідні фінансові зобов'язання	3 775	-	-	3 775
Кошти клієнтів	60 646 118	-	-	60 646 118
Резерви під гарантії та зобов'язання	209 392	-	-	209 392
Інші зобов'язання	73 822	-	-	73 822
	63 294 141	-	-	63 294 141
Різниця між активами та зобов'язаннями	(940 976)	3 318 535	68 253	2 445 812

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Ризик ліквідності та управління джерелами фінансування

Ризик ліквідності – це ризик, який виникає через неспроможність банку виконати свої зобов'язання в належні строки, не зазнавши при цьому неприйнятних втрат, або через нездатність управляти незапланованими відтоками коштів, змінами джерел фінансування та/або виконувати позабалансові зобов'язання. З метою обмеження цього ризику керівництво використовує різні джерела фінансування додатково до своєї основної бази депозитів. Керівництво також здійснює щоденне управління ліквідністю Банку з урахуванням залишків коштів на кореспондентських рахунках та планів щодо надходжень та відтоків коштів; управління поточною ліквідністю строком до 1 місяця шляхом визначення потреб Банку у ліквідних коштах та визначення величини розриву ліквідності протягом зазначеного періоду; управління ліквідністю на строк більше 1-го місяця шляхом оцінки ступеня невідповідності строкової структури активів строковій структурі пасивів та розробки заходів щодо підтримання у майбутньому відповідного рівня ліквідності Банку.

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків від звітної дати до дати погашення згідно з відповідним договором.

Аналіз активів та зобов'язань Банку за строками їх очікуваного відшкодування або погашення наведений у Примітці 29.

У таблицях нижче подано інформацію щодо майбутніх недисконтованих грошових потоків за фінансовими зобов'язаннями станом на 30 вересня 2018 та 31 грудня 2017 років в розрізі строків, що залишились до погашення. Похідні інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу, які представлені в розрізі сум до отримання та до сплати за строками, що залишились до погашення. Зобов'язання, що підлягають погашенню за вимогою, вважаються такими, що підлягають виплаті на найбільш ранню можливу дату. Однак Банк розраховує на те, що значна частина клієнтів не вимагатиме виплат на найбільш ранню можливу дату.

Фінансові зобов'язання станом на 30 вересня 2018	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
Кошти Національного банку України	3 088 165	108 811	-	-	3 196 976
Кошти кредитних установ	2 949 377	417 057	1 452 880	-	4 819 314
Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:					
Суми до сплати за договором	(2 005 041)	-	-	-	(2 005 041)
Суми до отримання за договором	2 010 911	-	-	-	2 010 911
Кошти клієнтів	58 433 243	9 628 764	1 278 304	158 861	69 499 172
Інші зобов'язання	478 061	-	-	-	478 061
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	64 954 716	10 154 632	2 731 184	158 861	77 999 393

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2017	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
Кошти Національного банку України	87 181	254 503	108 811	-	450 495
Кошти кредитних установ	1 695 756	13 034	284 447	-	1 993 237
Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:					
Суми до сплати за договором	(1 139 386)	-	-	-	(1 139 386)
Суми до отримання за договором	1 143 162	-	-	-	1 143 162
Кошти клієнтів	47 746 975	12 845 605	824 711	82 208	61 499 499
Інші зобов'язання	73 822	-	-	-	73 822
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	49 607 510	13 113 142	1 217 969	82 208	64 020 829

У наведеній нижче таблиці відображено строки погашення договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами. Усі невиконані зобов'язання з надання позик включаються в той часовий період, що містить найбільш ранню дату, до якої клієнт може вимагати їх виконання. У випадку договорів фінансової гарантії максимальна сума гарантії відноситься на найбільш ранній період, у якому ця гарантія може вимагатись.

	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
30 вересня 2018	4 174 987	6 193 121	611 196	45 217	11 024 521
31 грудня 2017	1 353 100	5 160 700	538 584	161 290	7 213 674

Банк не очікує на те, що йому доведеться виконати усі договірні та умовні зобов'язання до закінчення строку їх дії.

*(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)***Операційний ризик**

Операційний ризик – ймовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників або інших осіб, збоїв у роботі інформаційних систем або внаслідок зовнішніх факторів.

Основним органом управління операційним ризиком в Банку є Правління, до повноважень якого входить встановлення принципів, що забезпечать методику ефективного управління та контролю операційних ризиків. Комітет з питань управління операційними ризиками є колегіальним органом Правління, до функцій якого входить втілення політики управління операційним ризиком, удосконалення бізнес-процесів, запровадження систем / додаткових систем внутрішнього контролю, розробка комплексу заходів за результатами розгляду операційних інцидентів.

Процентний ризик

Процентний ризик – це наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу Банку, який виникає внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Цей ризик впливає як на прибутковість Банку, так і на економічну вартість його активів, зобов'язань та позабалансових інструментів. Наведена нижче таблиця відображає чутливість до можливих змін у процентних ставках при незмінному значенні всіх інших змінних звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід Банку.

Чутливість звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на чистий процентний дохід Банку за один рік, що виникає внаслідок розривів активів та зобов'язань за строковістю до перегляду процентної ставки, яка відображає строковість до перегляду базової ставки для інструментів з плаваючою (змінюваною) процентною ставкою та строковість до погашення для інструментів з фіксованою процентною ставкою.

Чутливість звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (за методом розривів строковості до переоцінки)

	30 вересня 2018					Всього
	До 1 місяця	Від 1 місяця до 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	
Активи	20 726 518	10 573 474	29 227 234	13 282 270	4 558 014	78 367 510
Зобов'язання	49 088 761	14 111 045	10 562 574	2 623 849	157 432	76 543 661
Різниця між активами та зобов'язаннями	(28 362 243)	(3 537 571)	18 664 660	10 658 421	4 400 582	1 823 849
1%	(271 967)	(29 464)	70 056			(231 374)
-1%	271 967	29 464	(70 056)			231 374

	30 вересня 2017					Всього
	До 1 місяця	Від 1 місяця до 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	
Активи	15 474 971	4 954 391	24 094 644	16 627 432	5 005 623	66 157 061
Зобов'язання	47 673 430	10 742 552	5 558 212	1 044 406	104 586	65 123 186
Різниця між активами та зобов'язаннями	(32 198 459)	(5 788 161)	18 536 432	15 583 026	4 901 037	1 033 875
1%	(308 752)	(48 208)	69 575			(287 385)
-1%	308 752	48 208	(69 575)			287 385

Ринковий ризик

Ринковий ризик – це ризик зміни справедливої вартості або майбутніх грошових потоків від фінансових інструментів внаслідок коливання ринкових змінних, як, наприклад, процентні ставки, обмінні курси валют та дохідність цінних паперів. Банк класифікує ринкові ризики як торгові та неторгові. Ризик за неторговими позиціями управляється та контролюється з використанням аналізу чутливості.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Валютний ризик

Валютний ризик – наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют та цін на банківські метали. Комітет з питань управління активами та пасивами Банку встановлює ліміти за позиціями в іноземній валюті згідно з вимогами Національного банку України. Моніторинг позицій здійснюється на щоденній основі.

Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах на 30 вересня 2018 року представлені таким чином:

	Гривня	Долари США	Євро	Інші валюти	Всього
Активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	7 409 743	8 632 370	2 343 322	262 371	18 647 806
Банківські метали	–	–	–	1 832	1 832
Кошти у кредитних установах	140 262	9 498	234 266	–	384 026
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	20 201 321	8 025 549	8 911 919	–	37 138 789
Торгові цінні папери	53 366	–	–	–	53 366
Інвестиції, наявні для продажу	15 831 443	7 072 919	885 368	–	23 789 730
Інвестиційна нерухомість	374 219	–	–	–	374 219
Основні засоби та нематеріальні активи	1 727 705	–	–	–	1 727 705
Активи, утримувані для продажу	13 552	–	–	–	13 552
Інше майно	624 652	–	–	–	624 652
Поточні податкові активи	4 921	–	–	–	4 921
Відстрочені активи з податку на прибуток	49 510	–	–	–	49 510
Інші активи	663 445	17 990	15 570	19	697 024
Всього активи	47 094 139	23 758 326	12 390 445	264 222	83 507 132
Зобов'язання					
Кошти Національного банку України	3 189 392	–	–	–	3 189 392
Кошти кредитних установ	360 884	1 398 837	2 904 482	36 870	4 701 073
Кошти клієнтів	37 382 168	21 700 633	9 362 778	207 617	68 653 196
Резерви під гарантії та зобов'язання	543 065	51 089	33 642	–	627 796
Інші зобов'язання	693 707	54 894	29 952	2 068	780 621
Всього зобов'язання	42 169 216	23 205 453	12 330 854	246 555	77 952 078
Чиста довга/(коротка) визнана позиція	4 924 923	552 873	59 591	17 667	
Активи до отримання	1 011 849	1 705 835	1 615 179	20 926	4 353 789
Активи до відправлення	(420 252)	(2 307 381)	(1 598 833)	(13 418)	(4 339 884)
Чиста довга/(коротка) невизнана позиція	591 597	(601 546)	16 346	7 508	
Загальна довга/(коротка) визнана та невизнана позиція	5 516 520	(48 673)	75 937	25 177	

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах на 31 грудня 2017 року представлені таким чином:

	Гривня	Долари США	Євро	Інші валюти	Всього
Активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	6 405 125	696 893	148 614	13 655	7 264 287
Банківські метали	-	-	-	7 958	7 958
Кошти у кредитних установах	309 426	2 826 203	339 701	264 224	3 739 554
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	17 748 295	10 156 133	5 742 005	-	33 646 433
Торгові цінні папери	347	314 747	-	-	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	9 421 464	9 671 266	1 483 933	-	20 576 663
Інвестиційна нерухомість	348 834	-	-	-	348 834
Основні засоби та нематеріальні активи	1 736 061	-	-	-	1 736 061
Активи, утримувані для продажу	60 508	-	-	-	60 508
Інше майно	740 764	-	-	-	740 764
Поточні податкові активи	4 921	-	-	-	4 921
Відстрочені активи з податку на прибуток	187 584	-	-	-	187 584
Інші активи	515 526	52 417	15 713	-	583 656
Всього активи	37 478 855	23 717 659	7 729 966	285 837	69 212 317
Зобов'язання					
Кошти Національного банку України	414 104	-	-	-	414 104
Кошти кредитних установ	250 048	1 287 794	340 997	68 091	1 946 930
Кошти клієнтів	31 720 689	21 561 912	7 202 229	161 288	60 646 118
Резерви під гарантії та зобов'язання	13 140	-	196 252	-	209 392
Інші зобов'язання	345 231	9 041	10 661	2 662	367 595
Всього зобов'язання	32 743 212	22 858 747	7 750 139	232 041	63 584 139
Чиста довга/(коротка) визнана позиція	4 735 643	858 912	(20 173)	53 796	
Активи до отримання	961 247	185 442	208 342	7 546	1 362 577
Активи до відправлення	(93 674)	(1 086 693)	(98 945)	(86 130)	(1 365 442)
Чиста довга/(коротка) невизнана позиція	867 573	(901 251)	109 397	(78 584)	
Загальна довга/(коротка) визнана та невизнана позиція	5 603 216	(42 339)	89 224	(24 788)	

У наведених нижче таблицях зазначені валюти, зміна курсів яких може наразити Банк на значний ризик станом на 30 вересня 2018 та 2017 років, з огляду на неторгові монетарні активи та зобов'язання та прогнозовані грошові потоки. Аналіз полягає у визначенні впливу можливих змін в обмінних курсах іноземних валют по відношенню до гривні, при незмінному значенні всіх інших змінних звіту про прибутки та збитки Банку (через наявність неторгових монетарних активів та зобов'язань, справедлива вартість яких є чутливою до змін обмінних курсів валют). Наведене у таблиці від'ємне значення відображає потенційне чисте зменшення прибутку чи капіталу, а додатні значення відображають потенційне чисте збільшення прибутку чи капіталу.

Валюта	Збільшення валютного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування	Збільшення валютного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування
	30 вересня 2018	30 вересня 2018	30 вересня 2017	30 вересня 2017
Долар США	14,00%	(6 814)	53,00%	(71 600)
Євро	22,00%	16 706	53,00%	(28 462)

Валюта	Зменшення валютного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування	Зменшення валютного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування
	30 вересня 2018	30 вересня 2018	30 вересня 2017	30 вересня 2017
Долар США	-10,00%	4 867	-13,00%	17 562
Євро	-9,00%	(6 834)	-15,00%	8 055

*(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)***28. Оцінка справедливої вартості**

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того, чи ця ціна безпосередньо спостерігається на ринку або оцінена із використанням іншої методики оцінки.

Справедлива вартість визначалася Банком з використанням наявної ринкової інформації, якщо така існує, та відповідних методів оцінки. Однак, для інтерпретації ринкової інформації з метою визначення оціночної справедливої вартості необхідні певні судження. Оцінки, представлені в цій фінансовій звітності, можуть не відображати суми, які Банк зможе отримати при фактичній реалізації наявного в нього пакета тих чи інших активів чи повинен буде сплатити при передачі зобов'язань.

Банк використовує таку ієрархію для визначення справедливої вартості активів та зобов'язань і розкриття інформації про неї в розрізі моделей оцінки:

- ▶ 1-й рівень: котирування (нескориговані) цін на активних ринках для ідентичних активів чи зобов'язань;
- ▶ 2-й рівень: методи, дані в основі яких, що мають значний вплив на відображувану справедливую вартість, є спостережуваними на ринку, прямо чи опосередковано;
- ▶ 3-й рівень: методи, дані в основі яких, що мають значний вплив на відображувану справедливую вартість, не є спостережуваними на ринку.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку, які оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі, а також справедлива вартість будівель

Деякі фінансові активи та фінансові зобов'язання, а також будівлі Банку, оцінюються за справедливою вартістю на кінець звітного періоду. Нижче подається інформація про способи визначення справедливої вартості цих активів та зобов'язань (зокрема, методики оцінки та використані вхідні дані):

Активи/ зобов'язання	Рівень ієрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вхідні дані
Торгові цінні папери	1	Котирувані ціни пропозиції на активному ринку.
Інвестиції, наявні для продажу	2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої суттєві дані є прямо або опосередковано спостереженнями на ринку. Оцінки використовують одну або декілька визначених цін для звичайних операцій, які піддаються спостереженню на ринку, який не вважається активним.
	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню на ринку. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників емітента, його профілю ризику, а також економічні припущення щодо галузі та географічної юрисдикції, в якій діє емітент.
Похідні фінансові інструменти	2	исконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик від різних контрагентів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У таблиці нижче поданий аналіз активів та зобов'язань, представлених у Звіті про фінансовий стан за справедливою вартістю, у розрізі рівнів ієрархії джерел справедливої вартості:

	30 вересня 2018			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, які оцінюються за справедливою вартістю				
Торгові цінні папери	-	53 366	-	53 366
Інвестиції, наявні для продажу	10	23 778 268	11 452	23 789 730
Похідні фінансові активи	-	10 575	-	10 575
	10	23 842 209	11 452	23 853 671
Зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю				
Похідні фінансові зобов'язання	-	5 870	-	5 870
Всього	-	5 870	-	5 870
	31 грудня 2017			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, які оцінюються за справедливою вартістю				
Торгові цінні папери	-	315 094	-	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	7	20 565 344	11 312	20 576 663
Похідні фінансові активи	-	910	-	910
Всього	7	20 881 348	11 312	20 892 667
Зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю				
Похідні фінансові зобов'язання	-	3 775	-	3 775
Всього	-	3 775	-	3 775

Зміни у категорії фінансових інструментів 3-го рівня, оцінених за справедливою вартістю

Протягом дев'яти місяців 2018 року, змін у сумах активів та зобов'язань 3-го рівня, які обліковуються за справедливою вартістю, відбувались наступні зміни:

	Дооцінка, визнана у складі власного капіталу		
	На 1 січня 2018		На 30 вересня 2018
Інвестиції, наявні для продажу	11 312	140	11 452

Витрати за фінансовими інструментами 3-го рівня, включені в прибутки або збитки за 2017 рік, представлені виключно нереалізованими витратами в результаті знецінення інвестицій, наявних для продажу.

Вплив змін у ключових припущеннях на оцінки справедливої вартості фінансових інструментів 3-го рівня, оцінюваних за справедливою вартістю

У таблиці нижче представлено вплив використання можливих альтернативних припущень на оцінки справедливої вартості інструментів 3-го рівня:

	30 вересня 2018		31 грудня 2017	
	Балансова вартість	Вплив можливих альтернативних припущень	Балансова вартість	Вплив можливих альтернативних припущень
Фінансові активи				
Інвестиції, наявні для продажу	11 452	(11 452)	11 312	(11 312)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, які не відображаються за справедливою вартістю

Оцінена справедлива вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань визначається з використанням ринкових цін, методів дисконтованих грошових потоків та інших належних методів оцінки вартості і може не відображати справедливую вартість цих інструментів на дату затвердження цієї фінансової звітності. Такі розрахунки не відображають жодних премій або дисконтів, що можуть виникнути внаслідок пропозиції на продаж одночасно всієї суми певного фінансового інструмента. Оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо очікуваних у майбутньому грошових потоків, поточних економічних умов, характеристик ризику різних фінансових інструментів та інших факторів.

Грошові кошти та їх еквіваленти та кошти у кредитних установах представлені залишками на кореспондентських рахунках та короткостроковими депозитами. У зв'язку з короткостроковим характером цих фінансових інструментів та відповідними фактичними процентними ставками, встановленими по подібних фінансових інструментах, балансова вартість грошових коштів та їх еквівалентів, залишків коштів у інших банках приблизно дорівнює їхній справедливої вартості.

Для визначення справедливої вартості прогнозні грошові потоки дисконтуються за ринковими ставками, встановленими на звітну дату по аналогічних інструментах.

Фінансові активи / фінансові зобов'язання	Рівень ієрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вихідні дані
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників контрагента, його профілю ризику, а також економічні припущення щодо галузі та географічної юрисдикції, в якій діє контрагент. До найсуттєвіших вихідних даних належала ставка дисконтування, яка відображає кредитний ризик контрагентів.
Інвестиції, утримувані до погашення	1	Ціни пропозиції, що мають котирування на активному ринку.
Кошти Національного банку України	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням даних, що не піддаються спостереженню.
Кошти клієнтів	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням даних, що не піддаються спостереженню.

	30 вересня 2018			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, справедлива вартість яких розкривається				
Грошові кошти та їх еквіваленти	18 647 806	-	-	18 647 806
Кошти у кредитних установах	-	-	384 026	384 026
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	-	-	37 042 849	37 042 849
Всього	18 647 806	-	37 426 875	56 074 681
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається				
Кошти Національного банку України	-	-	3 189 392	3 189 392
Кошти кредитних установ	-	-	4 701 073	4 701 073
Кошти клієнтів	-	-	68 671 881	68 671 881
Всього	-	-	76 562 346	76 562 346

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	31 грудня 2017			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, справедлива вартість яких розкривається				
Грошові кошти та їх еквіваленти	7 264 287	-	-	7 264 287
Кошти у кредитних установах	-	-	3 739 554	3 739 554
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	-	-	34 456 461	34 456 461
Всього	7 264 287	-	38 196 015	45 460 302
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається				
Кошти Національного банку України	-	-	414 104	414 104
Кошти кредитних установ	-	-	1 946 930	1 946 930
Кошти клієнтів	-	-	60 755 916	60 755 916
Всього	-	-	63 116 950	63 116 950

Нижче наводиться порівняння балансової вартості та справедливої вартості в розрізі класів фінансових інструментів Банку, що не обліковуються за справедливою вартістю в звіті про фінансовий стан. У таблиці не наводяться значення справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	30 вересня 2018		31 грудня 2017	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
Фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	18 647 806	18 647 806	7 264 287	7 264 287
Кошти у кредитних установах	384 026	384 026	3 739 554	3 739 554
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	37 138 789	37 042 849	33 646 433	34 456 461
Всього активів	56 170 621	56 074 681	44 650 274	45 460 302
Фінансові зобов'язання				
Кошти Національного банку України	3 189 392	3 189 392	414 104	414 104
Кошти кредитних установ	4 701 073	4 701 073	1 946 930	1 946 930
Кошти клієнтів	68 653 196	68 671 881	60 646 118	60 755 916
Всього зобов'язань	76 543 661	76 562 346	63 007 152	63 116 950

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

29. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз активів та зобов'язань за договірними строками погашення. Інформація про договірні недисконтовані зобов'язання Банку стосовно погашення наведена у Примітці 27.

	30 вересня 2018				31 грудня 2017			
	До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього	До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	18 647 806	-	-	18 647 806	7 264 287	-	-	7 264 287
Банківські метали	1 832	-	-	1 832	7 958	-	-	7 958
Похідні фінансові активи	10 575	-	-	10 575	910	-	-	910
Кошти у кредитних установах	384 026	-	-	384 026	3 739 554	-	-	3 739 554
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	20 237 521	16 901 268	-	37 138 789	17 733 094	15 913 339	-	33 646 433
Торгові цінні папери	53 366	-	-	53 366	315 094	-	-	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	13 589 295	10 200 435	-	23 789 730	8 619 180	11 957 483	-	20 576 663
Інвестиційна нерухомість	-	-	374 219	374 219	-	-	348 834	348 834
Основні засоби та нематеріальні активи	-	-	1 727 705	1 727 705	-	-	1 736 061	1 736 061
Активи, утримувані для продажу	13 552	-	-	13 552	60 508	-	-	60 508
Інше майно	-	-	624 652	624 652	-	-	740 764	740 764
Поточні активи з податку на прибуток	-	4 921	-	4 921	-	4 921	-	4 921
Відстрочені активи з податку на прибуток	-	49 510	-	49 510	-	187 584	-	187 584
Інші активи	697 024	-	-	697 024	583 656	-	-	583 656
Всього	53 634 997	27 156 134	2 726 576	83 517 707	38 324 241	28 063 327	2 825 659	69 213 227
Кошти Національного банку України	3 189 392	-	-	3 189 392	318 488	95 616	-	414 104
Кошти кредитних установ	3 294 819	1 406 254	-	4 701 073	1 691 410	255 520	-	1 946 930
Похідні фінансові зобов'язання	5 870	-	-	5 870	3 775	-	-	3 775
Кошти клієнтів	67 278 169	1 375 027	-	68 653 196	59 799 667	846 451	-	60 646 118
Резерви під гарантії та зобов'язання	627 796	-	-	627 796	209 392	-	-	209 392
Інші зобов'язання	780 621	-	-	780 621	367 595	-	-	367 595
Всього	75 176 667	2 781 281	-	77 957 948	62 390 327	1 197 587	-	63 587 914
Чиста сума	(21 541 670)	24 374 853	2 726 576	5 559 759	(24 066 086)	26 865 740	2 825 659	5 625 313

Керівництво Банку вважає, що від'ємний розрив ліквідності (розрив ліквідності між фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями за строком погашення «до року» станом на 30 вересня 2018 року складає 21 886 571 тис. грн., що виник станом на 30 вересня 2018 року, є контрольованим та не загрожує здатності Банку своєчасно та в повному обсязі розраховуватись за власними зобов'язаннями. Так, Банк має обсяг вторинного резерву ліквідних коштів, що представлений:

- ▶ необтяженими цінними паперами – облігаціями внутрішньої державної позики України у сумі 7 594 863 тис. грн., облігаціями Державної іпотечної установи у сумі 27 298 тис. грн., які характеризуються високим рівнем ліквідності та були віднесені до строку погашення «понад 1 рік», що можуть бути отримані шляхом продажу вказаних цінних паперів або шляхом залучення кредиту рефінансування від Національного банку України під заставу цих цінних паперів. Станом на 30 вересня 2018 року справедлива вартість цінних паперів, які можуть вважатись покриттям кумулятивного розриву ліквідності за часовим кошиком «до 1 року», складає 7 622 162 тис. грн.;
- ▶ стабільними залишками коштів клієнтів на поточних рахунках, що визначені за допомогою статистичного аналізу коливань залишків на поточних рахунках клієнтів. Станом на 30 вересня 2018 року стабільні залишки на поточних рахунках оцінюються в сумі 7 960 494 тис. грн. На основі припущення щодо здатності продовжувати свою діяльність на безперервній основі фактичний термін погашення стабільного залишку може розглядатися як «без строку погашення»;
- ▶ стабільними залишками коштів клієнтів на інших рахунках, що визначені за допомогою статистичного аналізу коливань залишків на інших рахунках клієнтів. Станом на 30 вересня 2018 року стабільні залишки на інших рахунках оцінюються в сумі 4 050 325 тис. грн. На основі припущення щодо здатності продовжувати свою діяльність на безперервній основі фактичний термін погашення стабільного залишку може розглядатися як «без строку погашення».

Таким чином, від'ємний розрив ліквідності, що виник станом на 30 вересня 2018 року, у сумі 21 886 571 тис. грн., на основі очікуваних строків реалізації зазначених фінансових інструментів зменшується на розрив ліквідності та може оцінюватися в розмірі 2 253 590 тис. грн.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

30. Операції із зв'язаними сторонами

У ході своєї звичайної діяльності Банк надає позики та аванси, залучає депозити та здійснює інші операції із зв'язаними сторонами. Сторони вважаються зв'язаними у випадку, коли одна сторона має можливість контролювати іншу сторону через одного чи кількох посередників або здійснює суттєвий вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та операційних рішень. Умови операцій із зв'язаними сторонами встановлюються на щоденній основі і можуть бути відмінними від ринкових умов.

Станом на 30 вересня 2018 року 94,94% статутного капіталу Банку було у власності держави, під контролем Міністерства фінансів України (2017: 94,94%). Відповідно, операції та залишки із зв'язаними сторонами представляють собою операції з державою, суб'єктами господарювання, зв'язаними з органами державної влади (прямо та опосередковано), членами провідного управлінського персоналу Банку та суб'єктами господарювання, які контролюються, мають спільний контроль або знаходяться під їх суттєвим впливом.

Суб'єкти господарювання, зв'язані з органами державної влади – суб'єкти господарювання, які контролюються, перебувають під спільним контролем або суттєвим впливом органів державної влади.

Органи державної влади – органи державної влади, урядові агенції та подібні органи державної влади – місцеві, національні або міжнародні.

При розгляді взаємовідносин кожної можливої зв'язаної сторони особлива увага приділяється змісту відносин, а не тільки їхній юридичній формі. Обсяги операцій, залишки за операціями зі зв'язаними сторонами на кінець періоду та відповідні суми доходів і витрат за період були такими:

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	30 вересня 2018			31 грудня 2017		
	Підприємства, які контролюються державою	Інші зв'язані сторони	Ключовий управлінський персонал	Підприємства, які контролюються державою	Інші зв'язані сторони	Ключовий управлінський персонал
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	-	4 504 623	-	-
Поточні рахунки у Національному банку України	6 511 155	-	-	1 242 025	-	-
Поточні рахунки та рахунки овернайт в інших кредитних установах	323 671	-	-	443 046	-	-
Кошти в кредитних установах	13 711	-	-	100	-	-
Кредити, загальна сума	12 570 003	1 696	16 909	14 857 167	1 034	17 640
Мінус очікувані кредитні збитки/резерв під зменшення корисності	(739 633)	(3)	(165)	(585 160)	(1)	(125)
Торгові цінні папери	53 366	-	-	315 094	-	-
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	23 786 411	-	-	20 573 488	-	-
Зобов'язання						
Кошти Національного банку України	3 189 392	-	-	414 104	-	-
Кошти кредитних установ	103 058	74 197	-	50 526	8 482	-
Кошти клієнтів – депозити	10 844 355	84 862	36 500	6 036 396	179 758	47 163
Кошти клієнтів – поточні рахунки	18 410 124	7 783	10 927	19 065 151	11 464	19 496
Випущені зобов'язання та гарантії	9 273 690	2 240	5 984	9 801 428	372	6 913
Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід						
Процентний дохід від кредитів	1 243 293	285	634	1 318 339	128	810
Процентний дохід від торгових цінних паперів	14 069	-	-	23 016	-	-
Процентний дохід від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	1 636 851	-	-	2 021 768	-	-
Процентний дохід за депозитними сертифікатами Національного банку України	778 094	-	-	531 359	-	-
Процентні витрати за коштами Національного банку України	33 724	-	-	73 803	-	-
Процентні витрати за коштами кредитних установ	5 395	426	-	5 472	348	-
Процентні витрати за коштами клієнтів	1 691 882	1 750	1 230	2 115 567	3 508	2 652
Резерв під зменшення корисності кредитів: (нарахування)/ розформування (Збитки)/прибутки від інвестиційних цінних паперів в торговому портфелі	(154 473)	(2)	(40)	(372 925)	-	22
Прибутки від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	(3 341)	-	-	5 116	-	-
Інші операційні витрати	10 472	-	-	51 818	-	-
	97 360	-	-	110 773	-	-

Ризик концентрації – ризик концентрації визначається Банком як ризик можливих втрат внаслідок концентрації ризику на конкретних інструментах, окремих операціях та галузях економіки.

Специфіка діяльності Банку пов'язана зі значними обсягами операцій із державними підприємствами, внаслідок чого виникає значна концентрація кредитного та інвестиційного ризиків щодо окремих контрагентів та груп пов'язаних контрагентів та галузей економіки.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 30 вересня 2018 року 51% активів та 54% зобов'язань були зосереджені в операціях з державними компаніями, Національним банком України, державними банками та державними органами (2017: 60% активів та 56% зобов'язань).

Банк здійснює управління ризиком концентрації у кредитному портфелі та портфелі цінних паперів шляхом встановлення лімітів для окремих контрагентів та груп контрагентів.

Виплати ключовому управлінському персоналу включали такі статті:

	<u>30 вересня 2018</u>	<u>30 вересня 2017</u>
Заробітна плата та премії	67 634	28 691
Всього виплати ключовому управлінському персоналу	<u>67 634</u>	<u>28 691</u>

31. Достатність капіталу

Політика Банку передбачає підтримку сталого рівня власного капіталу з метою забезпечення належної довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших учасників ринку, а також сталого розвитку бізнесу в майбутньому. При цьому враховується і вплив рівня капіталу на прибутки акціонерів, у зв'язку з чим Банк визнає необхідність балансу між підвищенням прибутковості, що є можливим в результаті підвищення співвідношення запозиченого та власного капіталу, і перевагами та стабільністю, які забезпечуються за рахунок стійкості фінансової позиції.

Національний банк України як головний регулюючий орган встановлює вимоги до розміру капіталу Банку в цілому та здійснює моніторинг виконання цих вимог на основі звітності за національними стандартами. Банк та його окремі операції знаходяться під безпосереднім наглядом з боку національних регулюючих органів.

Згідно з існуючими вимогами до рівня капіталу, встановленими НБУ, банки повинні підтримувати показник співвідношення капіталу та активів, зважених на ризик («показник адекватності капіталу за українськими нормативними вимогами»), вище певного встановленого мінімального показника. Станом на 30 вересня 2018 та 31 грудня 2017 років зазначений мінімальний рівень, становить 10%. Банк відповідає нормативним вимогам щодо показника рівня капіталу за періоди, що закінчилися 30 вересня 2018 та 2017 років.

Банк аналізує свою діяльність щодо виконання вимог до мінімального розміру капіталу, включаючи вимоги щодо адекватності капіталу, розраховані згідно з Базельською Угодою 1988 року, як визначено у документі Базельського комітету з банківського нагляду «Міжнародна конвергенція: виміри капіталу та стандарти капіталу» (із змінами, внесеними у квітні 1998 року) та Поправкою до Базельської угоди для врахування ринкових ризиків (із змінами, внесеними у листопаді 2005 року), відомою як Базель I. Станом на 30 вересня 2018 та 31 грудня 2017 років мінімальний рівень показника достатності капіталу згідно з вимогами Базель I становить 8% та мінімальний рівень показника достатності капіталу першого рівня – 4%.

У наступній таблиці показано склад позиції Банку по капіталу, розрахованої згідно з вимогами Базельської Угоди, станом на 30 вересня 2018 та 31 грудня 2017 років:

	<u>30 вересня 2018</u>	<u>31 грудня 2017</u>
Капітал першого рівня	6 860 389	6 449 193
Капітал другого рівня	(1 300 630)	(823 880)
Всього капітал	<u>5 559 759</u>	<u>5 625 313</u>
Активи, зважені за ризиком	<u>45 515 050</u>	<u>45 173 595</u>
Показник достатності капіталу першого рівня	15,07%	14,28%
Сукупний показник достатності капіталу	12,22%	12,45%

Станом на 30 вересня 2018 року Банк дотримувався показника достатності капіталу, розрахованого згідно з положеннями Базельської угоди.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

32. Зміни в зобов'язаннях, що стосуються фінансової діяльності

	<i>Кошти Національного банку України</i>	<i>Кошти кредитних установ (довгострокові)</i>	<i>Всього</i>
Балансова вартість на 31 грудня 2016 року	574 997	220 114	795 111
Надходження	–	80 939	80 939
Погашення	(180 000)	–	(180 000)
Негрошові операції	19 107	(245)	18 862
Курсові різниці	–	35 101	35 101
Балансова вартість на 31 грудня 2017 року	414 104	335 909	750 013
Надходження	3 000 000	1 118 492	4 118 492
Погашення	(234 352)	(80 389)	(314 741)
Негрошові операції	9 640	6 843	16 483
Курсові різниці	–	59 761	59 761
Балансова вартість на 30 вересня 2018 року	3 189 392	1 440 616	4 630 008

33. Події після звітної дати

Після 30 вересня 2018 року, 11 жовтня 2018 Банком укладено генеральний кредитний договір з Національним банком України щодо отримання кредитів рефінансування з максимальним лімітом зобов'язань на суму 17 000 000 тис. грн.